

**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

LIBEREC 2012

LENKA LIPANSKÁ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: 3107R007 Textilní marketing

**VZTAH TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH LIDÍ
K MÓDĚ**
**RELATION PHYSICALLY HANDICAPPED PERSON
TO FASHION**

Lenka Lipanská

KHT-875

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Pavla Těšinová, PhD.

Rozsah práce:

Počet stran textu....42

Počet obrázků 24

Počet tabulek.....12

Počet grafů.....19

Počet stran příloh..3

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Lenka Lipanská
Osobní číslo: T08000202
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní marketing
Název tématu: Odívání tělesně postižených
Zadávací katedra: Katedra hodnocení textilií

Zásady pro vypracování:

1. Proveďte teoretickou klasifikaci postižených lidí obecně a zaměřte se na tělesné vady, které vyžadují specifické potřeby oblékání.
2. Proveďte průzkum trhu a jeho otevřenost pro specifické potřeby oblékání tělesně postižených lidí.
3. Proveďte dotazníkový průzkum mezi tělesně postiženými v České republice a doplňkově v zahraničí. Zjistěte, jaké mají zkušenosti a jaké si kladou požadavky na oblečení podle současných trendů.
4. Navrhněte konkrétní zlepšení vybraného výrobku tak, aby splňoval požadavky podle předchozích zjištění.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

30 - 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Paul Hague. Průzkum trhu. Příprava, výběr metod, provedení, interpretace výsledků. Brno : Computer press, 2003. ISBN 80-7226-917-8

Sáva Kubias. Úvod do managementu 2010: učební test pro studenty fakult TUL všech typů studia. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2010. 156 s. ISBN 978-80-7372-554-9

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavla Těšínová, Ph.D.

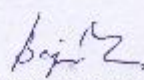
Katedra hodnocení textilií

Datum zadání bakalářské práce: 31. října 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 9. května 2012

prof. RNDr. Aleš Linča, CSc.
děkan

Ing. Vladimír Bojsík, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená *diplomová (bakalářská)* práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním *diplomové (bakalářské)* práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou diplomovou (*bakalářskou*) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé diplomové (*bakalářské*) práce a prohlašuji, že **souhlasím** s případným užitím mé diplomové (*bakalářské*) práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom toho, že užít své diplomové (*bakalářské*) práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

V Liberci dne

.....
Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí práce paní Ing. Pavle Těšínové PhD.za konzultace, cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce.

Také děkuji své rodině a svým blízkým, kteří mě vždy podporovali při mém studiu a zejména při psaní bakalářské práce.

ANOTACE

Práce se zabývá problémem odívání handicapovaných lidí. Přibližuje pojmy zdravotně postižených osob jako jsou např. zrakově postižení, sluchově postižení a hlavně tělesně postižených osob, kterými se tato práce nejvíce zabývá. Dále shrnuje statistické údaje zdravotně postižených v ČR pro rok 1992 a 2007. A zabývá se problémem módy a komfortu oděvu.

V praktické části je proveden průzkum dotazníkovou metodou a také průzkum trhu organizací a firem zabývajících se o módu a obuv pro tělesně postižené. Poslední část práce je zaměřena na návrh zlepšení detailu oděvu pro tělesně postiženého jedince.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Móda, Komfort, Odívání, Tělesné postižení

ANNOTATION

The work is concerned with the problem of clothing for people whom are handicapped. Acknowledges the perspectives of persons who are physically disadvantaged; for example (affected areas): eye-sight, hearing and most importantly whole body - handicapped persons - which this work concentrates most on. Further concludes statistics of disabled people in the Czech Republic for a years of 1992 and 2007. Also looks into the problems of fashion and comfort of the clothing.

Within the practical part, research based upon questionnaire method and also research of the market and companies, who specifically specialise in fashion (including the shoe sector) for disabled people. The final section of the work, looks at possible aspects of improvement of clothing industry for disabled people.

KEY WORDS:

Fashion, Comfort, Clothing, Handicapped

Obsah

1	ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ.....	12
1.1	Historie	12
1.2	Strukturování oboru speciální pedagogiky	13
1.3	Vymezení zdravotního postižení	14
1.4	Vada, porucha.....	16
1.5	Statistické údaje o lidech s tělesným postižením.....	17
2	DRUHY POSTIŽENÍ.....	19
2.1	Osoby s postižením zraku.....	19
2.2	Osoby s postižením sluchu	20
2.3	Osoby s tělesným postižením a zdravotním oslabením.....	21
3	DĚTSKÁ MOZKOVÁ OBRNA.....	23
3.1	Jedinec s tělesným postižením.....	24
4	MÓDA A KOMFORT.....	25
4.1	Módní a zároveň funkční oděv	25
4.2	Komfort oděvu.....	25
5	DOTAZNÍK – VZTAH ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH LIDÍ V ČR K MÓDĚ	27
5.1	Cíle výzkumu.....	27
5.2	Návrh dotazníku	27
5.3	Stanovení hypotéz.....	27
5.4	Vyhodnocení dotazníku.....	28
5.5	Nabídka a dostupnost trhu	39
	Níže je uveden jediný zjištěný obchod, který se zabývá módou pro tělesně postižené. .	39
5.5.1	Specializovaný obchod pro tělesně postižené	40
6	NÁVRH SPECIÁLNÍHO ODĚVU	41
6.1	Problémové partie oděvu a jejich řešení.....	41
6.1.1	Kalhoty	41
6.1.2	Kabát / bunda.....	45
7	DISKUSE.....	49
8	ZÁVĚR.....	52
9	PŘÍLOHA.....	57

Seznam použitých zkratk

IFC	International Foudatition Classes – standardizovaný a plně dokumentovaný formát souboru
CNS	centrální nervová soustava
dB	jednotka intenzity zvuku
DMO	dětská mozková obrna
TBC	tuberkulóza
IQ	intelligenční kvocient

ÚVOD

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila problematiku odívání, včetně obuvi tělesně postižených obyvatel. Handicapovaní lidé se musejí vyrovnávat s mnoha překážkami a situacemi, ale také řešit i limity trhu v odívání.

Hlavní důvod, proč jsem si vybrala téma „Vztah tělesně postižených obyvatel v ČR k módě“ je ten, že moje sestra se narodila s dětskou mozkovou obrnou.

Trávili jsme spolu hodně času a navštěvovali jsme i ostatní jinak zdravotně postižené lidi v organizaci pro zdravotně postižené. A proto vím, s jakými problémy se tyto lidé potýkají. Bývá velký problém sehnat oblečení či obuv tak, aby dokonale padlo a nebyly to např. tepláky.

Proto mne zajímá, zda se tělesně postižení lidé zajímají o módu a mají možnost v nabídce trhu nalézt obchod, který je zaměřený na odívání pro tělesně postižené.

Tato práce upozorňuje na každodenní činnosti, při kterých se handicapovaný člověk potýká s oblékáním. Zdravý jedinec, si tyto problémy vůbec neuvědomuje. Postižený musí např. řešit dopravu, pohyb po obchodě a v neposlední řadě zkoušení oděvu. A pokud tyto překážky překoná, není zcela jisté, že nalezne v nabídce trhu to, co je pro něj vhodné.

Proto jsem se rozhodla navrhnout konkrétní vylepšení problémových partií na špatně dostupných oděvech.

Myslím si, že sociologie s tímto problémem velice úzce souvisí. Proto se nejprve seznámíme s pojmy zdravotního postižení a jeho druhy a rozdělení. Zaměřím se na dětskou mozkovou obrnu, která je jednou z nejčastějších vrozených pohybových omezení.

CÍL PRÁCE

Bakalářskou práci lze rozdělit do tří hlavních cílů. Prvním cílem bakalářské práce je analýza odborné literatury a objasnění pojmů dané problematiky. Druhým cílem této práce, je zjistit, prostřednictvím dotazníkového šetření, kolik obyvatel se zdravotním postižením se zajímá o módu a s tím spojené problémy. A dále získat informace o firmách, které se zabývají odíváním a obouváním handicapovaných osob, za pomoci organizací pro tělesně postižené a ostatních zdrojů. Výsledky z těchto výzkumů potvrdí nebo vyvrátí dané hypotézy.

Posledním cílem je navrhnout vylepšení problémových partií oděvů pro jedince s dětskou mozkovou obrnou. Jaké materiály jsou nejvhodnější pro jedince s takovýmto postižením, na jaké detaily se zaměřit, technický nákres atd.

1 ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ

K přiblížení daného problému nám může pomoci vědní obor, který se nazývá speciální pedagogika.

Pojem speciální pedagogika byl poprvé použit před více než 50 lety a historie toho, čím se obor speciální pedagogiky zabývá, je vlastně stará jako lidstvo samo.

V naší společnosti nastaly na přelomu 80. a 90. let minulého století výrazné společenské změny. I v celosvětovém měřítku dochází v posledních letech k tomu, co nazýváme změnou paradigmatu v pohledu majoritní společnosti na člověka s handicapem. Z historického hlediska vlastně prožíváme období velmi dynamických proměn ve vztahu společnosti ke znevýhodněným jedincům.

Speciální pedagogiku můžeme definovat jako vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy a vzděláváním a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti fyzické, psychické nebo sociální a mají speciální výchovné potřeby [3].

Pozornost somatopedie si zaslouží ten, komu třeba jenom chybí palec na jedné ruce, stejně jako člověk s přerušenu páteří míchou upoutaný na ortopedický vozík nebo jedinec, u kterého se čas od času objeví epileptický záchvat různého stupně. To vše totiž přímo souvisí se smyslem pojmu „soma“ (tělo), z něhož termín somatopedie vychází [1].

Okruh zájmu somatopedie zahrnuje osoby s postižením hybnosti (tělesně postižené), dlouhodobě nemocné a zdravotně oslabené [1].

1.1 Historie

V odborné literatuře se můžeme setkat s rozdělením přístupů společnosti k handicapovaným osobám podle jednotlivých historických období.

Na počátku historických záznamů je starověk, který je také nazývaný jako represivní přístup. Tento přístup bývá spojován se zbavováním se nemocných a jakkoli postižených osob společnosti. Typickým přístupem pro křesťanský středověk byl charitativní přístup. Ze strany církve přichází pomoc vůči postiženým jedincům, která je úzce propojená se státem. Humanistický přístup se vyznačoval v novověku (renesance a osvícenství) a zajímá se z technického hlediska o tělesné struktury a funkce. Právě v tomto období se setkáváme s rozsáhlým zakládáním institucí zaměřených na pomoc a péči o různě postižené osoby (např. ústavy, školy) [1].

Propojováním léčby s výchovou a vzděláváním bylo charakteristické zvláště pro období přelomu 19. a 20. století, nazývané jako rehabilitační přístup [1].

Preventivně-integrační přístup, který byl zaměřený na prevenci vzniku postižení již v počátcích, tedy v prenatálním období, byl v období kolem 2. světové války. Dalším přístupem byl přístup inkluzivní. Lze ho charakterizovat naprosto přirozeným začleňováním handicapovaných osob do běžné společnosti. V současném přístupu se problematikou postižených osob zabývá speciální pedagogika. Je to disciplína, orientovaná na výchovu, vzdělávání a celkový osobnostní rozvoj znevýhodněného člověka s cílem dosáhnout co možná nejvyšší míry jeho sociální integrace, a to včetně pracovních a společenských možností a uplatnění. Za jednu z historicky nejvýznamnějších osobností tohoto oboru u nás je považován profesor Miloš Sovák 1905 - 1989 [1].

1.2 Strukturování oboru speciální pedagogiky

Profesor Miloš Sovák je kromě jiného také autorem koncepce rozdělení speciální pedagogiky na jednotlivé oblasti (tzv. pedie), které se věnují různým druhům postižení osob (tab. 1) [1].

Tabulka 1: Rozdělení oborů speciální pedagogiky podle druhů postižení klientů [1]

Obory speciální pedagogiky	Druhy postižení
Somatopedie	tělesná postižení, dlouhodobá onemocnění
Tyflopédie (oftalmopedie)	zraková postižení
Surdopedie (akupedie)	sluchová postižení
Psychopedie	mentální postižení (psychické poruchy)
Logopedie	narušená komunikační schopnost (vady a poruchy řeči)
Etopedie	poruchy chování a sociální deviace
Speciální pedagogika osob s dílčími nedostatky	specifické poruchy učení
Speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením (s více vadami)	kombinace dvou a více druhů postižení

Dále můžeme speciální pedagogiku členit podle věkových kategorií.

A to na speciální pedagogiku předškolního věku, školního věku, speciální andragogiku – dospělých a speciální gerontagogiku – seniorů.

V další tabulce se uvádí rozdělení podle celkové pohyblivosti jedince.

Tabulka 2: Rozdělení podle celkové pohyblivosti [2]

Jedinci mobilní	Dokáží se sami pohybovat
Jedinci částečně mobilní	Pohybují se pomocí jiné osoby nebo ortopedických pomůcek (berle, chodítka, francouzské hole)
Jedinci imobilní	Nejsou schopni se pohybovat s pomocí, ani s pomůckami

1.3 Vymezení zdravotního postižení

Zdravotní postižení, se dá popsat jako souhrnný název pro jiná postižení. Např. mentálního, zrakového nebo sluchového postižení, vad řeči, souběžného postižení více vadami a vývojových poruch učení nebo chování a tělesného postižení [3].

V řadě případů prezentovaných např. v médiích pojmy zdravotní a tělesné postižení v podstatě splývají. Někdy bývají udávána jako synonyma, jindy jako souhrnný pojem [3]. V současnosti se často používá novodobější termín: handicap. Toto slovo se poprvé objevilo v Anglii v dostihovém prostředí (hand in cap - ruka v klobouku) a označovalo los, který určil koně a jeho míru zátěže při závodu. Později se tento termín začal přeneseně používat i u lidí, kteří nesou „zátěž“ v podobě nějakého onemocnění, postižení, tělesné vady apod. [6].

Obrázek 1: Vozíčkář [zdroj: 5]

Lingvistické rozdělení slova handicap se dá takto vymežit:

Tabulka 3: Slovo handicap [4]

NEMOC (DYSFUNKCE)	KRÁTKODOBĚ	DLOUHODOBĚ
BIOLOGICKÉ HLEDISKO	Disease (nemoc)	Impairment (fyzicky nemocný)
PSYCHOLOGICKÉ HLEDISKO	Illness (špatně, nesvůj)	Disability (cítící se špatně)
SOCIÁLNÍ HLEDISKO (ROLE)	Sickness (působící neduživě)	Handicapped (handicapovaný)

Z tohoto rozdělení vyplývá, že pojem „člověk s handicapem“ nevystihuje pouze realitu toho, že je člověk nemocný. Jde o určitou dysfunkci sociální role, kterou člověk získává svou odlišností od okolí a postoji ostatních lidí vůči němu. Většina lidí má málo adekvátních informací, neboť tento problém byl u nás v minulých letech spíše záležitostí profesionálů. Ve vztahu k laické veřejnosti byl často tabuizován. Mnozí lidé sice věděli, či tušili, že existují různě postižení a nemocní, ale pokud se s nimi nesetkali v nejbližším okolí, o jejich problémech, možnostech a omezeních prakticky nic nevěděli. V současné době se tyto poměrně vyhraněné postoje poněkud zmírnily, avšak podobné naladění a neinformovanost s tím spojená, speciálně v některých skupinách, přetrvává [4].

Obrázek 2: Sportovní aktivity [5]

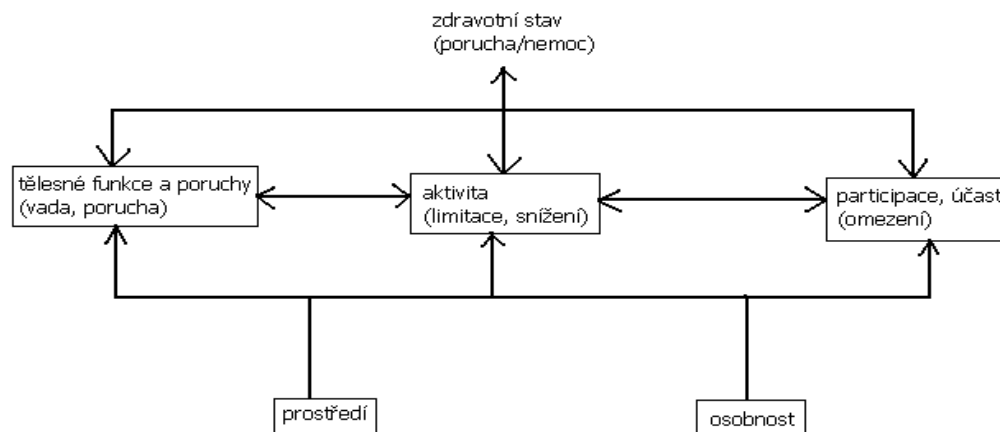

1.4 Vada, porucha

Tabulka 4: Klasifikace vad a poruch [1], [3]

Klasifikace vad a poruch	
Podle typu:	<ul style="list-style-type: none"> • orgánové • funkční
Podle intenzity:	<ul style="list-style-type: none"> • lehké • střední • těžké
Podle příčin (resp.podle doby vzniku):	<ul style="list-style-type: none"> • vrozené • prenatální • perinatální • postnatální • získané
Podle druhu:	<ul style="list-style-type: none"> • poruchy tělesné (somatické) • poruchy komunikace • poruchy mentální • poruchy chování

Znevýhodnění (handicap) se projevuje jako omezení vyplívající pro jedince z jeho vady nebo postižení, které ztěžuje nebo znemožňuje, aby naplnil roli, která je pro něj (s přihlédnutím k jeho věku, pohlaví a sociálním či kulturním činitelům) normální [1].

Obrázek 3: Interakce faktorů podle IFC [1]

1.5 Statistické údaje o lidech s tělesným postižením

Podle celosvětových průzkumů je možné v globálním měřítku předpokládat přibližně 11% zastoupení osob s postižením v lidské populaci. Stejně procentuální zastoupení platí i pro většinu evropských zemí a rovněž Českou republiku. Ve světě tedy žije asi půl miliardy tělesně, smyslově nebo mentálně handicapovaných obyvatel [1].

Podle dokumentu nazvaného Zpráva o situaci zdravotně postižených zpracované Vládním výborem pro zdravotně postižené občany v roce 1992, bylo mezi více než 1 milionem osob s handicapem žijících v České republice přibližně následující rozložení (tabulka č. 5) [1].

Tabulka 5: Zastoupení jednotlivých druhů postižení v ČR za rok 1992 [1]

Zdravotní postižení							
	tělesné	zrakové	sluchové	mentální	duševní	hluchoslepé	celkem
Počet obyvatel	300 000	60 000	300 000	300 000	100 000	1500	1 061 500

Šetření z roku 2007 bylo provedeno na základě náhodného výběru praktických a dětských lékařů a sociálních ústavů. K výpočtu příslušných vah byly použity údaje z databáze Ústavu zdravotnických informací, statistiky ČR o počtu registrovaných pacientů, počtu lůžek v jednotlivých sociálních Ústavech a také informace získané přímo od lékařů – účastníků tohoto šetření [8].

V tabulce č. 6 se dozvíme o rozdělení podle pohlaví a věku respondentů. A v následující tabulce č. 7 jsou udávána data o počtu jednotlivých druhů postižení v ČR.

Tabulka 6: Základní identifikace osob se zdravotním postižením [8]

	Populace ČR (stav k 31.12.2006)	Občané se zdravotním postižením v ČR
Počet obyvatel ČR	10 287 189	1 015 548
Pohlaví		
Muži	5 026 184	490 427
Ženy	5 261 005	525 121

Věkové složení obyvatel		
0 – 14 let	1 479 514	46 208
15 – 29 let	2 175 672	60 621
30 – 44 let	2 312 929	101 331
45 – 59 let	2 195 646	245 743
60 – 74 let	1 462 586	283 274
75 let a více	660 842	276 744

V celku 1 015 548 je zahrnuto i 1627 osob, u kterých nebyl uveden věk.

Tabulka 7: Zastoupení jednotlivých druhů postižení v ČR za rok 2007 [8]

Zdravotní postižení							
	Tělesné	Zrakové	Sluchové	Mentální	Duševní	Vnitřní	Celkem
Počet obyvatel	550 407	87 439	74 700	106 699	128 065	571 734	1 519 044

Na toto statistické šetření odpovídalo 1 015 548 obyvatel. Jelikož bylo možné odpovídat více odpovědí, nesouhlasí celkový počet obyvatel se zdravotním postižením [8].

V současné době žije v České republice 1 200 000 lidí se zdravotním postižením, z toho 300 000 s vadami na pohybovém ústrojí. Z tohoto je patrné, že se nejedná o malou skupinu lidí, ale že se to týká velké části naší populace [1].

2 DRUHY POSTIŽENÍ

2.1 Osoby s postižením zraku

Za osobu se zrakovým postižením považujeme toho jedince, který i po optimální korekci (medikamentózní, chirurgické, brýlové apod.) má v běžném životě problémy se získáváním a zpracováváním informací zrakovou cestou (např. čtení černo-tisku, zraková orientace v prostoru atd.) [1].

- Původ onemocnění

Vrozené vady zraku bývají často geneticky podmíněné.

- Diagnostika

Že se zrakem není něco v pořádku, pozná postižený člověk ze subjektivního pocítování určitých obtíží. Projevy zrakového omezení mohou zaznamenávat i lidé v nejbližším okolí, nebo je zjistit lékař při pravidelných prohlídkách.

- Klasifikace

V následující tabulce jsou udávána data rozdělení zrakových vad.

Tabulka 8: Klasifikace zrakových vad a poruch podle různých kritérií [1]

Klasifikace zrakových vad	
Podle postižených zrakových funkcí	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení zrakové ostrosti • Omezení zorného pole • Poruchy barvocitu • Poruchy akomodace (refrakční vady) • Poruchy zrakové adaptace • Poruchy okohybné aktivity • Poruchy hloubkového (3D) vidění
Podle stupně zrakového postižení	<ul style="list-style-type: none"> • Slabozrakost • Zbytky zraku • Nevidomost
Podle doby vzniku	<ul style="list-style-type: none"> • Vrozené • Získané
Podle etiologie	<ul style="list-style-type: none"> • Orgánové (např. vady čočky nebo sítnice) • Funkční (poruchy binokulárního vidění, např. tupozrakost, strabismus)

2.2 Osoby s postižením sluchu

Pokud bychom jako slyšící ztratili sluch, přijdeme v okamžiku o přísun až 60% informací. V případě ztráty zraku je újma sice vyšší, ve skutečnosti to však nepředstavuje o nic méně snazší situaci [1].

Sluch má kromě jiného i bezpečnostní funkci: je jediným smyslem, který zůstává stále aktivní, dokonce i ve spánku. V bdělém stavu pomocí sluchových vjemů kontrolujeme okolí mimo naše zorné pole a jakýkoliv výstražný nebo nebezpečný zvuk vyvolá okamžitě spontánní nebo obranou únikovou reakci. Těžce sluchově postižený člověk se v tomto smyslu stává tedy výrazně zranitelnější [1].

- Původ onemocnění

Přibližně 50% případů sluchových postižení je způsobeno geneticky podmíněnými vadami. Další příčinou vrozeného postižení sluchu mohou být některá infekční onemocnění matky během těhotenství. Také se stále objevují lékové embryopatie nebo fetopatie.

Postižení, kteří získají vadu sluchu v průběhu života, buď prodělali onemocnění (např. středoušní záněty, meningitidu, příušnice) nebo měli úraz hlavy [1].

- Diagnostika

Sluchové vady se projevují nejčastěji omezením sluchového pole, což je oblast sluchových vjemů ohraničená prahem slyšení (nejmenší intenzita zvuku, kterou může jedinec sluchem zachytit) a prahem bolesti (hranice intenzity zvuku, kdy se sluchový vjem stává bolestivým). [1]

- Klasifikace

V následující tabulce jsou udávána data sluchového postižení podle daných kritérií.

Tabulka 9: Klasifikace sluchového postižení podle různých kritérií [1]

Klasifikace sluchového postižení	
Podle typu	Převodní vady (vady vnějšího a středního ucha – jedinec špatně slyší, jde o kvantitativní postižení sluchu) Percepční vady (vady vnitřního ucha a CNS – jedinec špatně rozumí, jde o kvalitativní postižení sluchu) Směšené vady
Podle stupně (intenzity) sluchové ztráty	Nedoslýchavý –lehce (sluchová ztráta 26-40 dB) – středně (sluchová ztráta 41-55 dB) – středně těžce (sluchová ztráta 56-70 dB) – těžce (sluchová ztráta 71-91 dB)

	Neslyšící Ohluchlí
Podle doby vzniku	Vrozené postižení Získané postižení
Podle etiologie	Orgánové postižení Funkční postižení

2.3 Osoby s tělesným postižením a zdravotním oslabením

Obrázek 4: Volný čas [5]

H. Gruber a V. Lendl vymezují tělesné postižení jako přetrvávající nebo trvalé nápadnosti v pohybových schopnostech se stálým nebo značným vlivem na kognitivní, emocionální a sociální výkony. Veřejnost vnímá tělesně postiženého jedince obvykle jako člověka, jehož motorický handicap je naprosto zjevný a nepřehlédnutelný. Základním symptomem tělesného postižení je tedy porušení motoriky, a to jak z hlediska kvalitativního, tak kvantitativního. U tělesně postižených se jedná o viditelné postižení dolních či horních končetin. Jako

zdravotní znevýhodnění je pak chápáno zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání [3].

- Původ onemocnění

Poruchy hybnosti mohou být primární - následek přímého poškození pohybového ústrojí - nebo sekundární - pohyb je omezen v důsledku jiné nemoci či poruchy [1].

Příčiny tělesných postižení se odlišují i podle toho, jestli jde o vady vrozené, nebo získané. Při vrozeném postižení bývají poruchy hybnosti spojeny nejčastěji s dětskou mozkovou obrnou (DMO); její příčiny nacházíme v poškození CNS v prenatálním nebo perinatálním období (nejčastěji jsou to komplikace během porodu). Méně časté jsou vrozené vývojové vady (tělesné malformace, chybějící končetiny nebo jejich části, rozštěpové vady apod.), které vznikají převážně v období tzv. teratogenetické kritické periody mezi 20. - 40. týdnem těhotenství. Nejčastější získané tělesné a pohybové vady jsou úrazy (poranění páteře a míchy, amputace končetin) a nebo následky závažných nemocí [1].

- **Diagnostika**

Diagnostika poruch hybnosti, onemocnění i zdravotních oslabení je předmětem různých medicínských oborů; speciální pedagogika má ovšem pevné místo v diagnostice možností vzdělávání a rozvoje takto handicapovaných osob [1].

- **Klasifikace**

V následující tabulce jsou zapsány informace o rozdělení tělesných a zdravotních oslabení [1].

Tabulka 10: Klasifikace tělesných postižení a zdravotních oslabení [1]

Podle typu	<ul style="list-style-type: none"> • Postižení hybnosti • Dlouhodobá onemocnění • Zdravotní oslabení
Podle doby vzniku	<ul style="list-style-type: none"> • Vrozené (např. vrozené vady lebky; rozštěpy lebky, rtů, čelistí, patra, páteře; nevyvinutí končetin nebo jejich částí, DMO) • Získaná (např. deformity páteře; úrazy – zlomeniny, amputace; následky onemocnění – revmatismus, atd.)
Podle etiologie	<ul style="list-style-type: none"> • Tělesné odchylky a oslabení (vady páteře, luxace kloubů apod.) • Tělesné vývojové vady (vady lebky, rozštěpy, vady končetin apod.) • Úrazy (tělesná poškození různé závažnosti s dočasnými nebo trvalými následky – např. paraplegie v důsledku poranění páteře, amputace končetin atd.) • Následky nemoci (encefalitidy, žloutenky, TBC, nádorových onemocnění apod.) • Dětská mozková obrna (DMO – spastická a nespastická forma) - Dlouhodobá (chronická) onemocnění a zdravotní oslabení (alergie, astma, ekzematické onemocnění, oslabení imunity, onkologická onemocnění, epilepsie apod.)

3 DĚTSKÁ MOZKOVÁ OBRNA

Jednou z nejčastějších příčin vrozeného tělesného postižení je bezesporu dětská mozková obrna.

Dětská mozková obrna patří mezi nejčtenější neurovývojová onemocnění. Je neprogresivním, leč ve svých projevech nikoli neměnným postižením vyvíjejícího se mozku.

Postihuje motorický systém, descendentní nervová vlákna z motorické kůry a často se spojuje s neurokognitivními, senzorickými a senzitivními lézemi [7].

➤ **Formy DMO – spastické** [2]

Tato forma je zhruba 3x častější než forma nespastická. Spastická forma se dělí na [2]:

- HEMIPARETICKOU – postihuje polovinu těla, u horní končetiny charakteristický ohnutý loket, u dolní končetiny – došlapuje na špičky, IQ dle postižené hemisféry
- DIPARETICKOU – dolní nebo horní končetiny (většinou dolní) – nůžkovitá chůze, po špičkách (lidoopí chůze), IQ bývá dobré
- KVADRUPARETICKOU – obrna všech čtyř končetin

➤ **Formy DMO – nespastické** [2]

Se dělí na [1]:

- HYPOTONICKOU – snížené svalového napětí, zvýšená pohyblivost kloubů, dolní končetiny, okolo věku tří let se mění na spastickou nebo diskinetickou, snížené svalové napětí, doprovázená mentální retardací
- DISKINETICKOU – (dříve extrapyramidová), nepotlačitelné mimovolní pohyby doprovázejí volní pohyb, nepotlačitelné
- MOZEČKOVOU – vzácná – snížené svalové napětí, poruchy koordinace, vede k těžkému postižení pohybu a zpravidla i intelektu

3.1 Jedinec s tělesným postižením

Miroslava Lipanská

Narodila se předčasně 26.10.1983 z dvojčat v 7 měsíci těhotenství. Po porodu vážila 1600g a měřila 47cm. Další vývoj probíhal v inkubátoru, kde dostávala kyslík a krev. Od 1. roku života byla diagnostikována spastická forma DMO s paraparézou na dolní končetiny. Ve svém životě dosud prodělala tři operace. V roce 1989 prodělala operaci dle Strayera oboustranně v Kolíně. V roce 1992 prodělala opět operaci dle Stevenson - Donovana a dle Strayera-Bilana oboustranně, tentokrát ve fakultní nemocnici v Motole v Praze. Poslední operaci třísel prodělala v roce 1999.

Od narození byla sledována doc. Smetanou v Motole v Praze. Momentálně dochází 1x za rok na kontrolu k ortopedovi. Také několikrát týdně navštěvuje rehabilitaci. A každý rok se snaží dojíždět do lázní, kde každodenně podstupuje procedury pomáhající k vylepšení kondice.

K chůzi musí používat berle, ale po menších vzdálenostech (po bytě) se dokáže pohybovat samostatně. Nosí ortopedickou obuv, váží 53 kg a měří 160cm.

Od střední školy žije v Brně, kde vystudovala v letech 200 - 2005 Obchodní akademii pro tělesně postižené F.D. Roosevelta. Momentálně pracuje ve firmě zabývající se digitalizací a archivací dokumentů. Tato firma zaměstnává převážně zdravotně handicapované.

Její vztah k módě je velice kladný. Od dětství, kdy jsme spolu vyrůstali si dávala záležet na tom, aby jí to slušelo. I přesto, že je handicapovaná, ráda se vkusně obléká a má ráda barvy. Ve sportovním stylu se cítí pohodlně, ale spíše tíhne k elegantnímu stylu. Proto je občas velmi obtížné najít to, co by se jí líbilo a zároveň sedělo. Nedostatkem jsou i doplňky jako kabelky, kde je problémem snadný přístup k osobním věcem a zároveň nezatěžování páteře.

Obrázek 6: Miroslava

4 MÓDA A KOMFORT

4.1 Módní a zároveň funkční oděv

V dnešní době je móda velice důležitá. Většina lidí se chce odlišovat od ostatních, ale zároveň nosit to, co je zrovna v „módě“. Co to vlastně móda je?

Móda je z francouzského slova mode, které vzniklo z latinského slova modus = míra vzhled, způsob, pravidlo, předpis. Je to aktuální způsob jak se některé věci dělají nebo používají. S módou je tak spojen určitý duch doby, dobová obliba. Neustále se objevují nové módní vlny. To, co je nové, se nazývá módní; to, co je překonané, se nazývá staromódní. Nejčastěji je pojem móda spojen s oblékáním, kde popisuje v daném období upřednostňovaný vzhled oděvů, úpravu vlasů a úpravu zevnějšku obecně [9].

Pro handicapované lidi je to hlavně to, že se cítí dobře mezi ostatními. Vlastní handicap je výrazně odlišuje, tak proč se lišit i v módě? Každý chce vypadat dobře. S oblékáním u postižených lidí je ale zároveň důležitá i funkčnost oděvu. Potřebují se cítit dobře a mít pohodlí. Dalším problémem je střih, ani pro zdravé jedince s menším odlišením je problém sehnat oblečení, které dokonale padne, natož pro postižené lidi, kteří mají větší požadavky. Proto lidé s handicapem jsou nuceni vybírat z nabídky trhu, která je pro ně často nedostačující.

4.2 Komfort oděvu

Komfort oděvu se v posledních letech dostal více do mysli občanů. Ještě nedávno měla veřejnost nedokonalé představy o tom, co je to komfort oděvu a jakými metodami se dá hodnotit [10].

Definici komfortu můžeme stanovit jako stav organismu, kdy jsou fyziologické funkce organismu v optimu, a kdy okolí včetně oděvu nevytváří žádné nepříjemné vjemy vnímané našimi smysly. Subjektivně je tento pocit brán jako pocit pohody. Nepřevládají pocity tepla ani chladu, je možné v tomto stavu setrvat a pracovat.

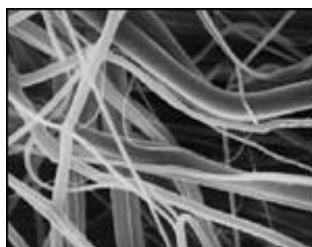
Při diskomfortu mohou nastat pocity tepla nebo chladu. Pocity tepla se dostavují při větším pracovním zatížení nebo při působení teplého a vlhkého klimatu. Pocity chladu se dostavují především jako reakce na nízkou teplotu klimatu nebo nízké pracovní zatížení [10].

Osoby s handicapem mají větší fyzickou zátěž i při běžné chůzi, či vozičkáři naopak nevyvíjejí dostatečnou fyzickou námahu a pocítují dříve chlad. Proto je pro ně komfort oděvu velice důležitý. Jako vhodné textilie jsou s termoizolačními prvky, jejichž funkcí je chránit uživatele před chladem a sálavým teplem. Nejvýznamnější materiály jsou peří, dutá vlákna a mikroválkna [11].

Peří je stále v této oblasti nepřekonatelné z hlediska tepelné izolace. Má však dvě velké nevýhody. Termoizolační vlastnosti se při smočení nebo provlhnutí téměř ztrácejí a jejich údržba není snadná [11].

Dutá vlákna jsou schopna udržet vzduchovou vrstvu přímo ve své vlastní struktuře, používají se hlavně do výrobků, u kterých je požadováno praní ve formě rouna [11].

Mikroválkna díky své jemnosti mohou vytvářet rouna s velkým vnitřním objemem [11].

Obrázek 7: Mikroválkna [11]

Obrázek 8: Dutá vlákna [11]

Obrázek 9: Peří [11]

5 DOTAZNÍK – VZTAH ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH LIDÍ V ČR K MÓDĚ

5.1 Cíle výzkumu

Hlavním cílem praktické části, je získávání informací o tělesně postižených osobách a jejich názorech na oděvní průmysl. Má být zjištěn zájem o specializovaný obchod na míru pro handicapované lidi. Zjistit, jaké jsou největší problémy na oděvu a s kterým oděvem je v tomto hledisku největší problém. Podle získaných informací navrhnout řešení pro nejvíce problematické součásti u nejhůře dostupných oděvů. Původní inspirace je získána od mojí sestry, která je tělesně postižená a řešení problému s nedostatkem kvalitního a přizpůsobivého oděvu byla na denním pořádku. Způsob, který bude použit při výzkumu dané problematiky, bude probíhat dotazníkovou formou. Ostatní informace o trhu oděvního průmyslu a zastoupení specializovaných obchodů pro handicapované bude získán formou průzkumu trhu sociálních sítí a samostatného šetření.

5.2 Návrh dotazníku

Dotazník byl sestaven ve spolupráci s tělesně postiženým jedincem pro správnou volbu položených otázek. Poté byl stejnou osobou rozdán respondentům navštěvujících Jánské lázně. Z tohoto šetření bylo získáno 40 dotazníků. Ostatních 12 dotazníků se vrátilo z celkových 30ti rozeslaných respondentům získaných ze sociálních sítí.

Dotazník obsahoval 17 otázek plus 2 doplňkové otázky. První polovina dotazníku se zabírala spíše obecnými dotazy, postupně směřoval k podstatě problému odívání handicapovaných lidí a jejich názorů na daný problém. V dotazníku se kromě uzavřených otázek, také hodně objevovaly otevřené a polootevřené, kde respondenti mohli vyjádřit svůj bližší názor na položené otázky.

5.3 Stanovení hypotéz

K vyřešení dané problematiky nám budou nápomocny dané hypotézy. Byli sestaveny s pocitů, které byli získány při styku s tělesně postiženými. Velký podíl na stanovení hypotéz má také Miroslava (jedinec s tělesným postižením), se kterou jsem úzce spolupracovala při vypracovávání této práce.

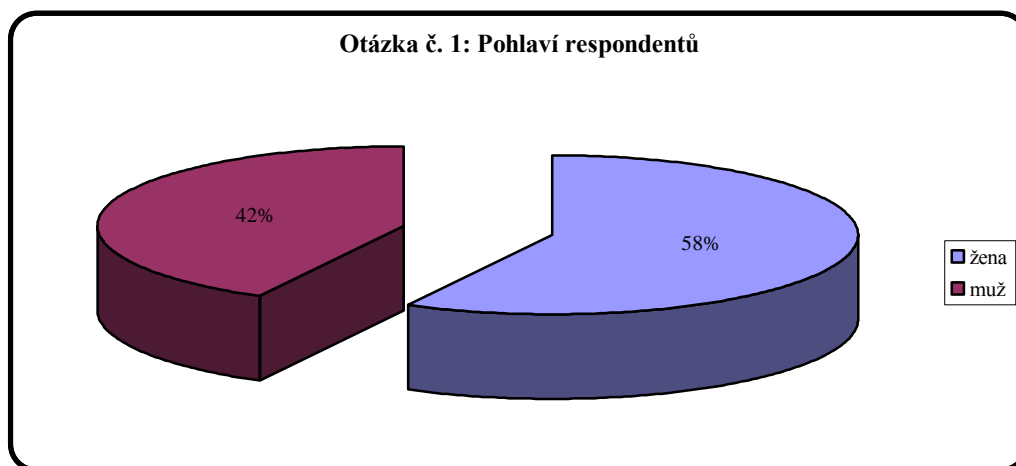
Hypotéza č.1: „Myslím si, že handicapovaní lidé se spíše o módu zajímají.“

Hypotéza č.2: „Myslím si, že v ČR není dostačující výběr oblečení, které vyhovuje speciálním požadavkům tělesně postižených lidí.“

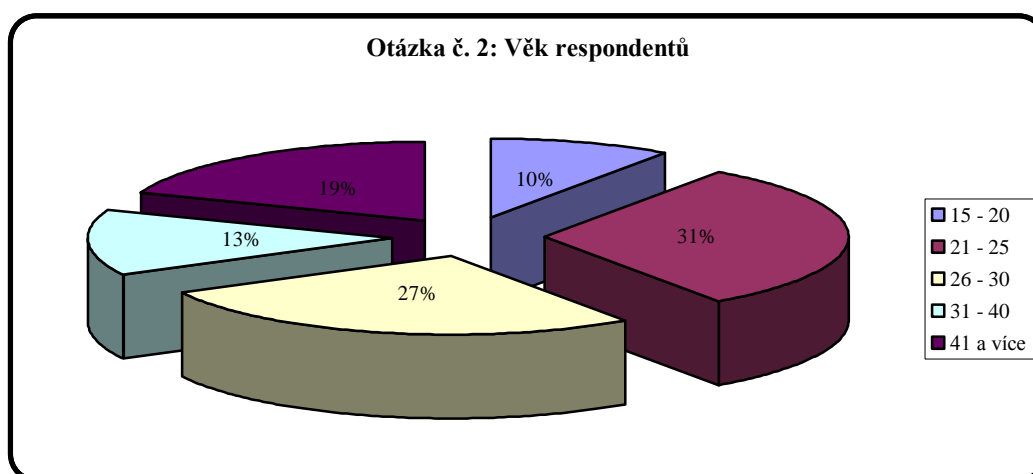
Hypotéza č.3: „Myslím si, že tělesně postižení lidé upřednostňují oděv, který vyhovuje jejich požadavkům v závislosti na jejich handicapu (např.volnost, pohodlnost atd.).“

5.4 Vyhodnocení dotazníku

Podle prvních dvou otázek byli respondenti rozdělení podle pohlaví a věku. Bylo dotázáno 52 respondentů z toho 30 (58%) respondentů byly ženy a 22 (42%) respondentů byli muži. U rozdělení do věkových skupin byla snaha získat respondenty i staršího věku. Což se částečně podařilo. Největším počtem získaných respondentů byli lidé mezi 21-25 věku (31%) a další mezi 26-30 věkem (27%).

Graf 1: Znázornění pohlaví respondentů

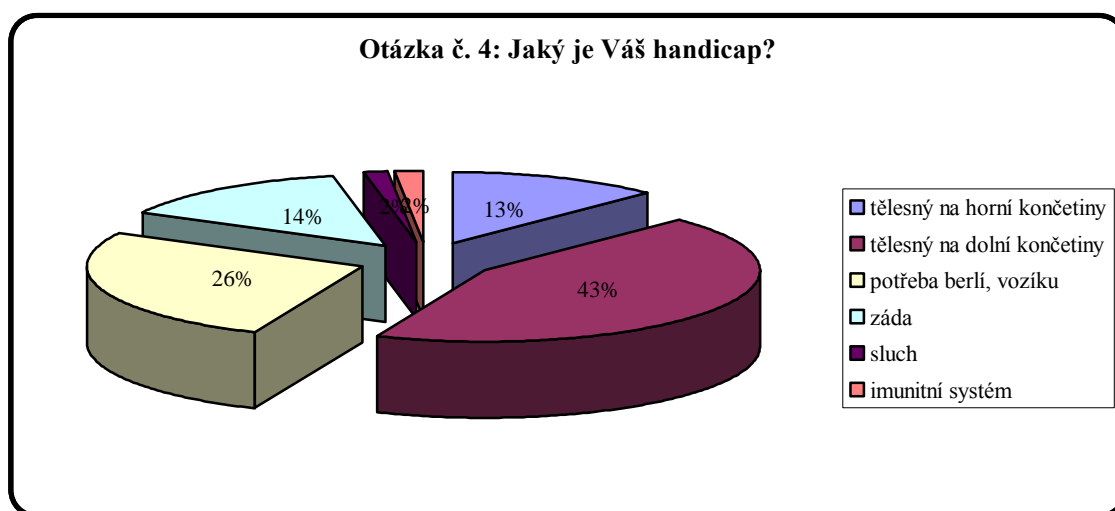
Graf 2: Znázornění věku respondentů

Další otázka se zajímala odkud dotazovaní respondenti pochází. Ukázalo se, že nejvíce dotázaných respondentů pochází z Jihočeského kraje z města Brna, na druhém místě je hlavní město Praha. Na dalších dvou místech se umístil Středočeský kraj město Beroun a Královehradecký kraj město Trutnov.

Tabulka 11: Bydliště respondentů

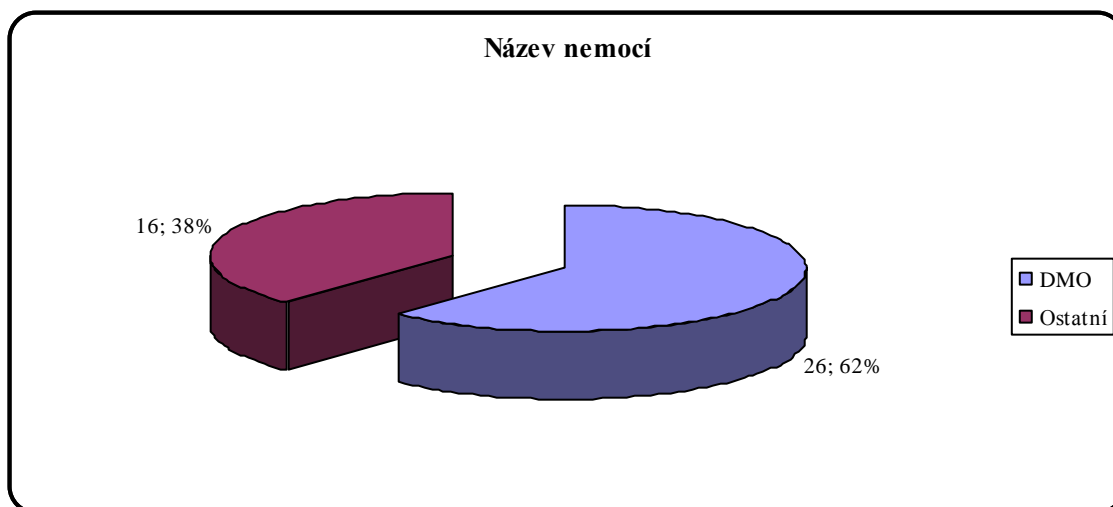
Kraje	Počet respondentů	Města
Jihočeský kraj	4	Dívčice(1), Písek(1), Strakonice(2)
Jihomoravský kraj	14	Brno(13), Blansko (1)
Královehradecký kraj	6	České Meziříčí(1), Hradec Králové(2),
Liberecký kraj	2	Liberec(1), Velké Hamry 2(1)
Moravskoslezský kraj	1	Tichá u Frenštátu pod Radhoštěm (1)
Pardubický kraj	1	Pardubice(1)
Plzeňský kraj	1	Rokycany(1)
Praha	8	Praha(8)
Středočeský kraj	8	Benešov(1), Beroun(3), Mladá Boleslav(1), Neratovice(1), Odolena Voda(1), Příbram (1)
Ústecký kraj	3	Děčín(1), Ústí nad Labem(1), Most(1)
Vysočina	2	Nové město na Moravě(1), Střítež U Jihlavy(1)
Zlínský kraj	2	Martinice(1), Luhačovice (1)

Důležitou otázkou v mém průzkumu je otázka č. 4. Kde jsou získány informace o tělesném postižení dotázaných respondentů. V grafu jsou znázorněna procentuelní zastoupení tělesných vad. Nejvíce zasažené partie jsou dolní končetiny.

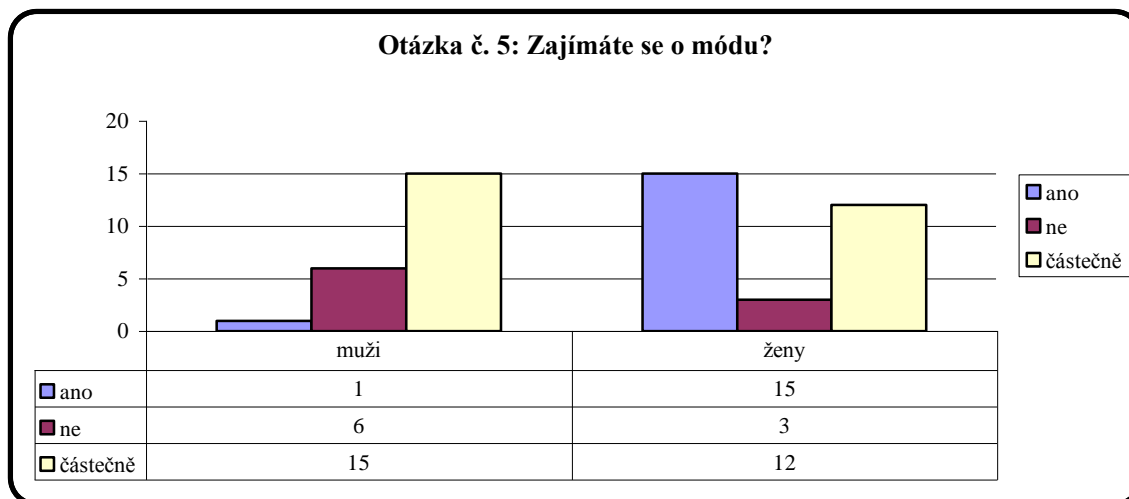
Graf 3: Znázornění handicapu dotazovaných respondentů

Z grafu č. 4 je zřejmé, že se podařilo oslovit správnou skupinu respondentů. Nejvíce dotazovaných respondentů (50%) totiž trpí nemocí DMO - Dětskou mozkovou obrnou.

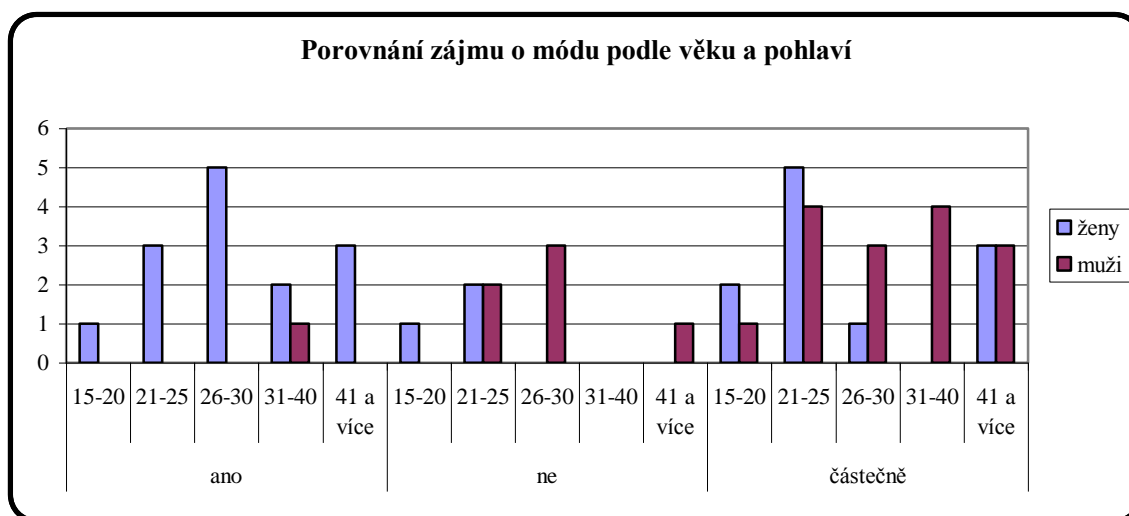
Graf 4: Název nemoci

Zásadním zjištěním bylo, zda se handicapovaní lidé zajímají o módu. Tuto otázku znázorňuje graf č. 5 a 6. Graf č. 5 zachycuje pouze zájem o módu. 15 žen se o módu zajímá, naproti tomu stejný počet mužů pouze částečně. O módu se nezajímá 6 dotázaných mužů a 3 ženy. Pouze jeden muž odpověděl, že se o módu zajímá a 12 žen jen částečně.

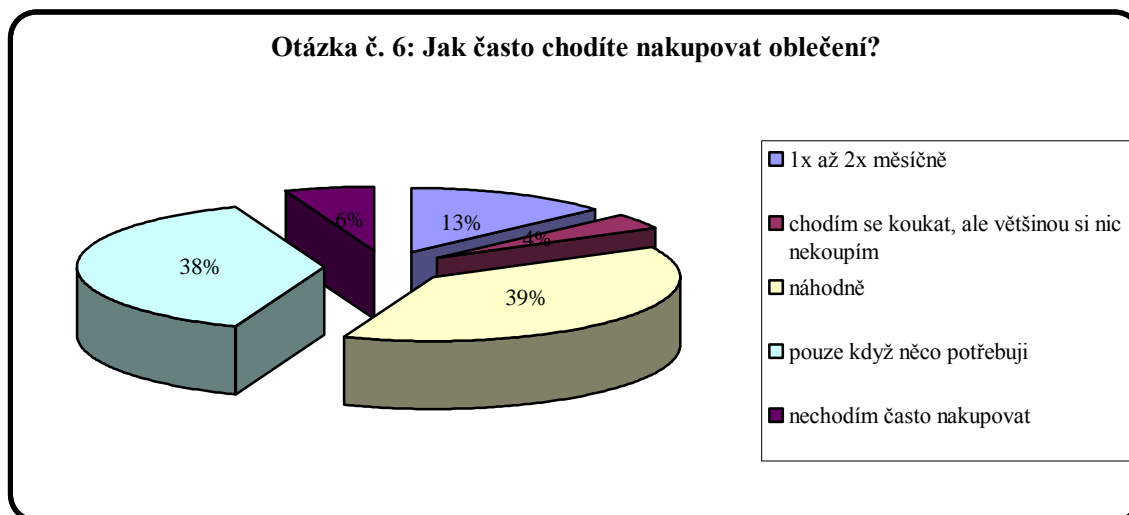
Graf 5: Znázornění zájmu o módu

Na grafu č. 6 je vidět porovnání mezi muži, ženami a jejich věku.

Graf 6: Porovnání zájmu o módu podle věku a pohlaví

Následující otázkou bylo zjišťováno, jak často chodí respondenti nakupovat oblečení a co je k tomu vede. Nejvíce zastoupenou možnou odpovědí byla „náhodně“ s 39% a hned za ní s 38% „pouze když něco potřebuji.“ Na dalším místě převažující ostatní odpovědi, zůstala odpověď se 13% a to pravidelnost nákupu „1x až 2x měsíčně.“

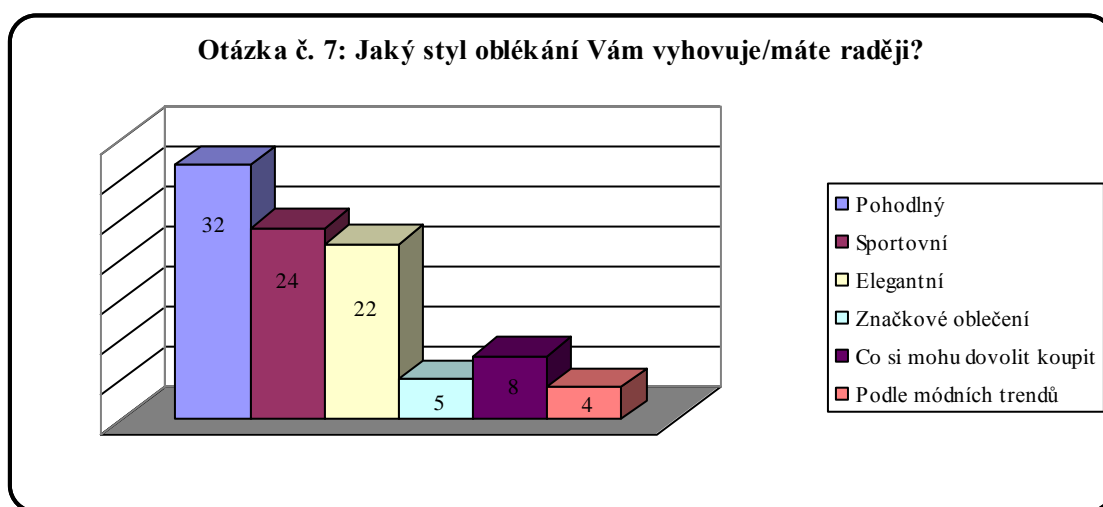

Graf 7: Znázornění měsíčního nákupu respondentů

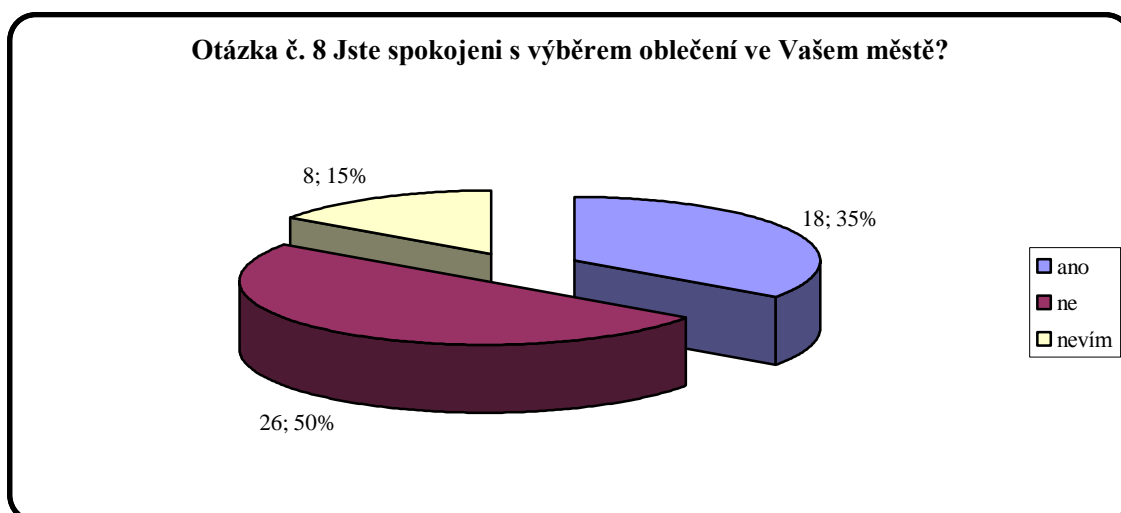
U dalších otázek jsou získávány podrobnější informace o oblékání, nákupu a názorech dotazovaných respondentů na módu a oděvní průmysl.

U této otázky bylo možné vybrat více odpovědí. Na plné čáře, u 32 dotázaných respondentů zvítězil pohodlný styl oblékání. Dále ho následoval sportovní styl u 24 respondentů a elegantní styl u 22 respondentů. Mezi ostatní nejčastější styly oblékání patřily: značkové oblečení, nákup podle módních trendů a podle toho, zda na nákup mám dostatek peněz.

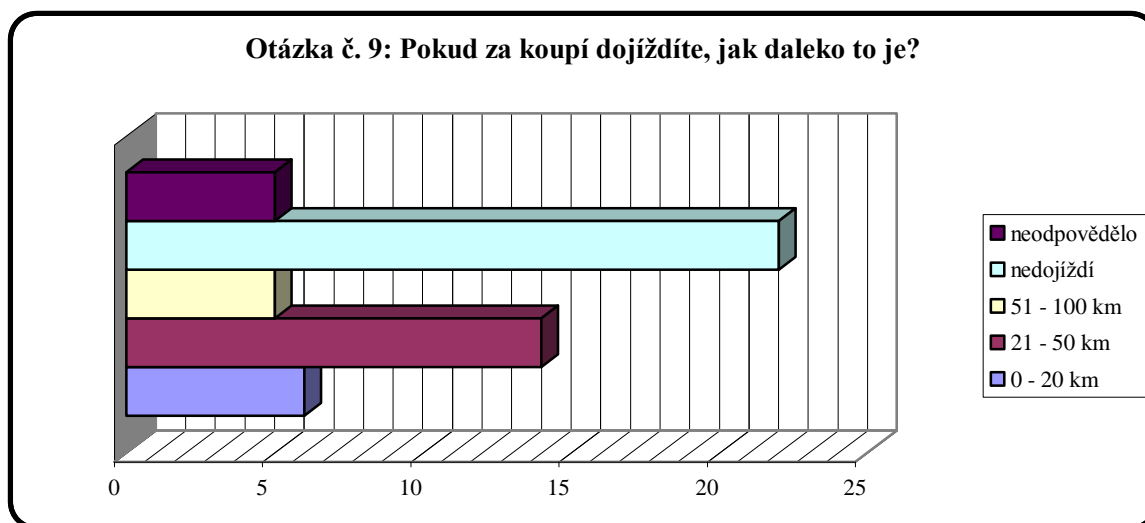
Graf 8: Znázornění stylu oblékání

Další otázka se zabývala problémem dostupnosti trhu vyhovující požadavkům respondentů v jejich městě a blízkém okolí. 71% dotazovaných odpovědělo, že jsou spokojeni s tím, co jim nabízí jejich město. 21% respondentů nejsou spokojeni a za koupí dojíždí.

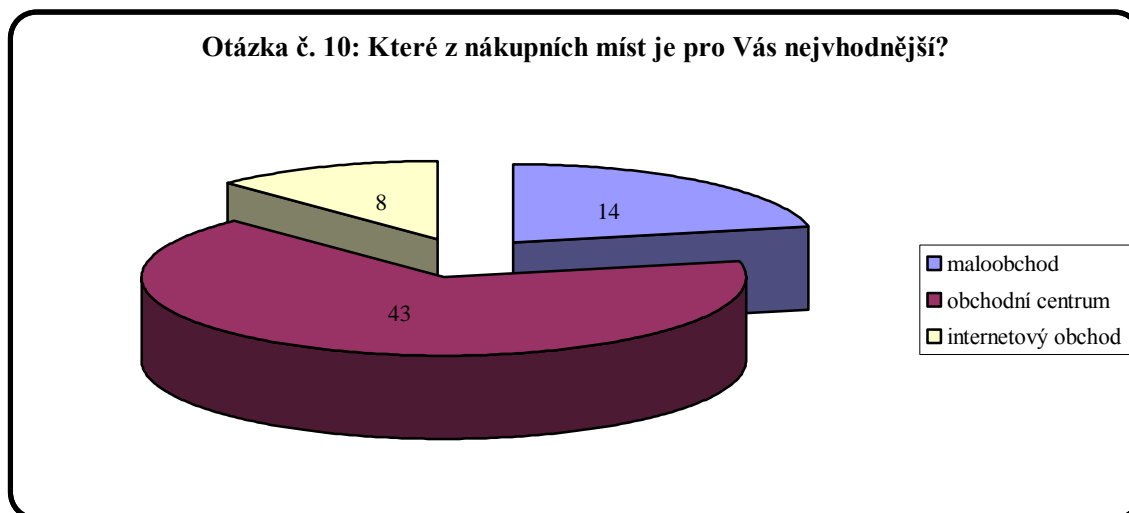
Graf 9: Jste spokojeni s výběrem oblečení ve Vašem městě?

Jak je uvedeno v grafu č. 9 nejvíce respondentů dojíždí mezi 21km až 30km. Zbýlých 8% dotazovaných neví, zda mají ve svém městě dostatek výběru oblečení.

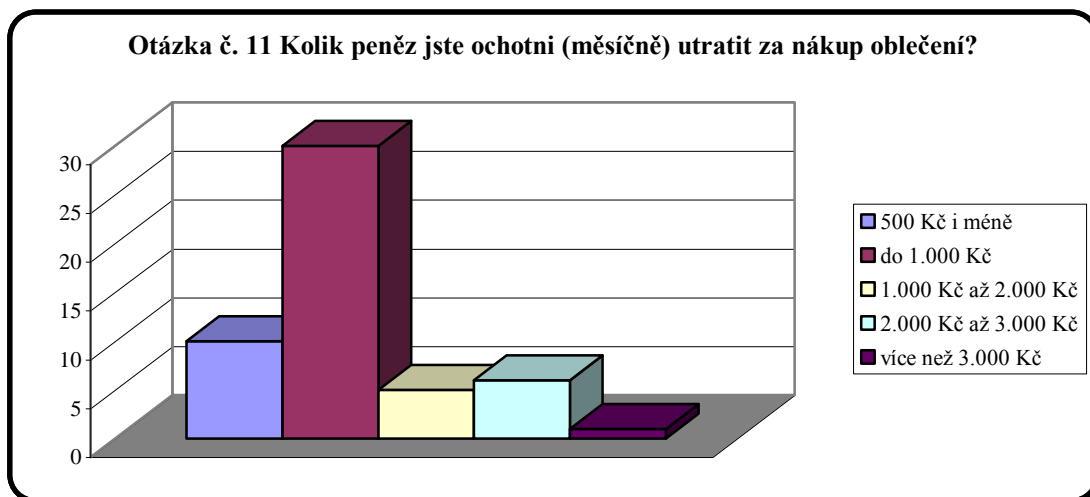
Graf 10: Znázornění dojíždění za koupí oblečení

U otázky „Které z nákupních míst je pro Vás nejvhodnější?“ bylo možno vybrat více odpovědí. Obchodní centrum bylo uvedeno 43x, maloobchod 14x a internetový obchod 8x.

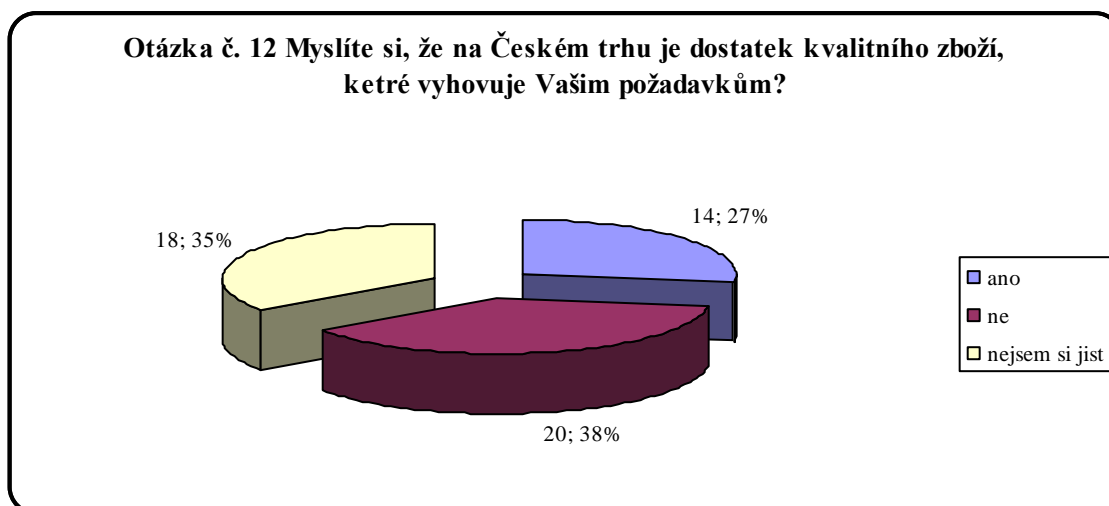
Graf 11: Znázornění nejvhodnějších nákupních míst

U otázky č. 11 byly získány data, kolik jsou respondenti ochotni měsíčně utratit za nákup oblečení. V nejvyšší míře převládala částka okolo 1.000 Kč, dále méně než 500 Kč. Ostatní respondenti jsou ochotni utratit mezi 1.000 Kč až 3.000 Kč a pouhý 1 respondent by byl ochoten utratit více jak 3.000 Kč.

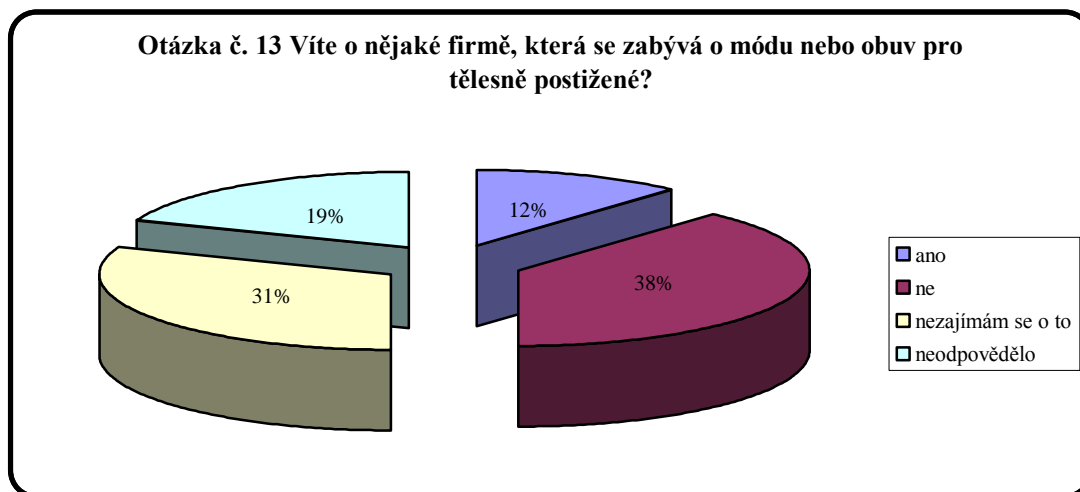
Graf 12: Znázornění útraty peněz za měsíc

Na dotaz, zda je na Českém trhu dostatek kvalitního zboží, které vyhovuje požadavkům respondentů odpovědělo 18 z nich (35%), že si nejsou jisti, 14 respondentů (27%) ano a 20 respondentů (38 %) si myslí, že ne.

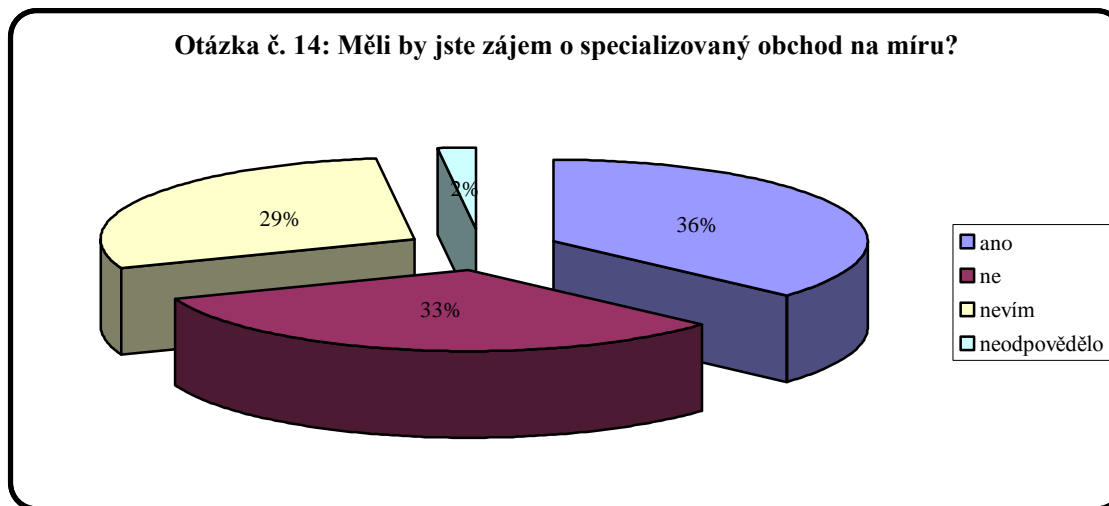
Graf 13: Znázornění názoru, zda je na Českém trhu dostatek kvalitního zboží

Tato otázka se zajímala o to, zda dotazovaní vědí o nějaké firmě, která se zabývá o módu či obuv pro handicapované osoby. 19% respondentů vůbec neodpovědělo, 31% se o toto téma nezajímá. A o žádné specializované firmě nebo obchodě neví 38% dotázaných respondentů a pouhých 12% dotázaných o nějaké firmě slyšela nebo ji znají.

Graf 14: Znázornění firem zabývajících se o módu nebo obuv pro tělesně postižené

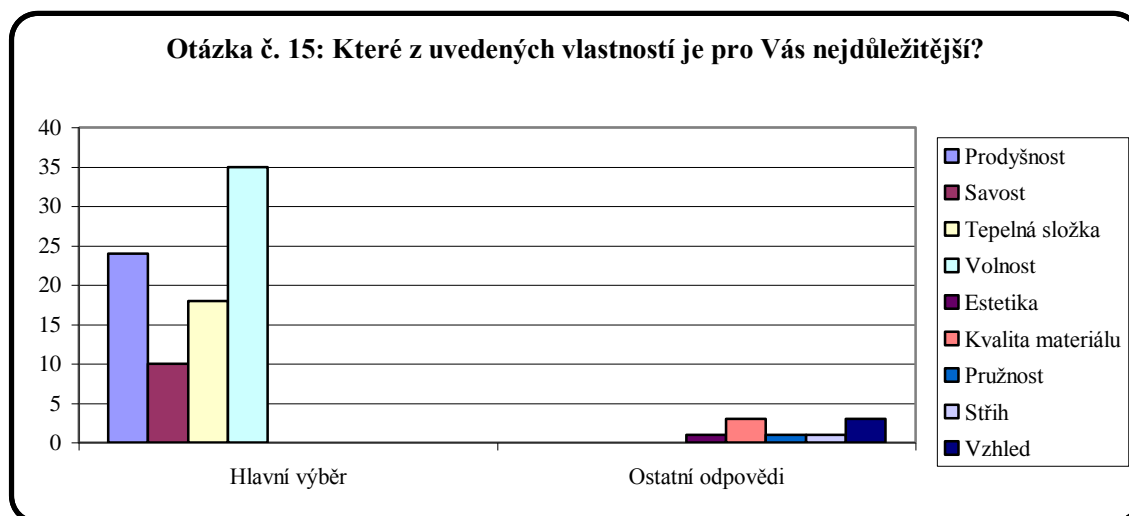
Následovala otázka, která zjišťovala, zda by měli dotazovaní respondenti zájem o specializovaný obchod. V případě, že odpověděli ano, což bylo 36% dotázaných respondentů, byli vyzváni k odůvodnění, proč by to pro ně bylo zajímavé. Mezi tyto odpovědi patřily nejčastěji: vlastní návrh, střih, kvalita a osobní přístup. Nevýhodou však zůstávala otázka peněz. 33% dotazovaných odpovědělo, že by o tento obchod zájem nemělo, 29% nevědělo a 2% neodpovědělo.

Graf 15: Znázornění zájmu o specializovaný obchod na míru

Také bylo důležité vědět, které vlastnosti oděvu jsou pro respondenty důležité. U této otázky bylo možné zvolit více odpovědí. Z hlavního výběru odpovědí byla vybrána volnost, kterou zvolilo 35 respondentů, pro 24 dotázaných je nejdůležitější prodyšnost, tepelnou složku zvolilo 18 respondentů a savost 10 respondentů.

Bylo možné zvolit i jinou, vlastní odpověď. Mezi tyto odpovědi patřily např.: kvalita materiálu, estetika, pružnost, střih a vzhled.

Graf 16: Znázornění vlastností, které jsou pro respondenty nejdůležitější

Další otázka se zabývala oděvem, který dotázaní nejhůře shání a proč tomu tak je. Tyto odpovědi nalezneme v následující tabulce. Nejvíce postrádaný oděv, který není ideální pro handicapované lidi jsou kalhoty, na dalším místě je kabát či bunda. Řešení problému pro tyto dva oděvy naleznete v kapitole 6.2, která se zabývá návrhem vylepšení problémových partií.

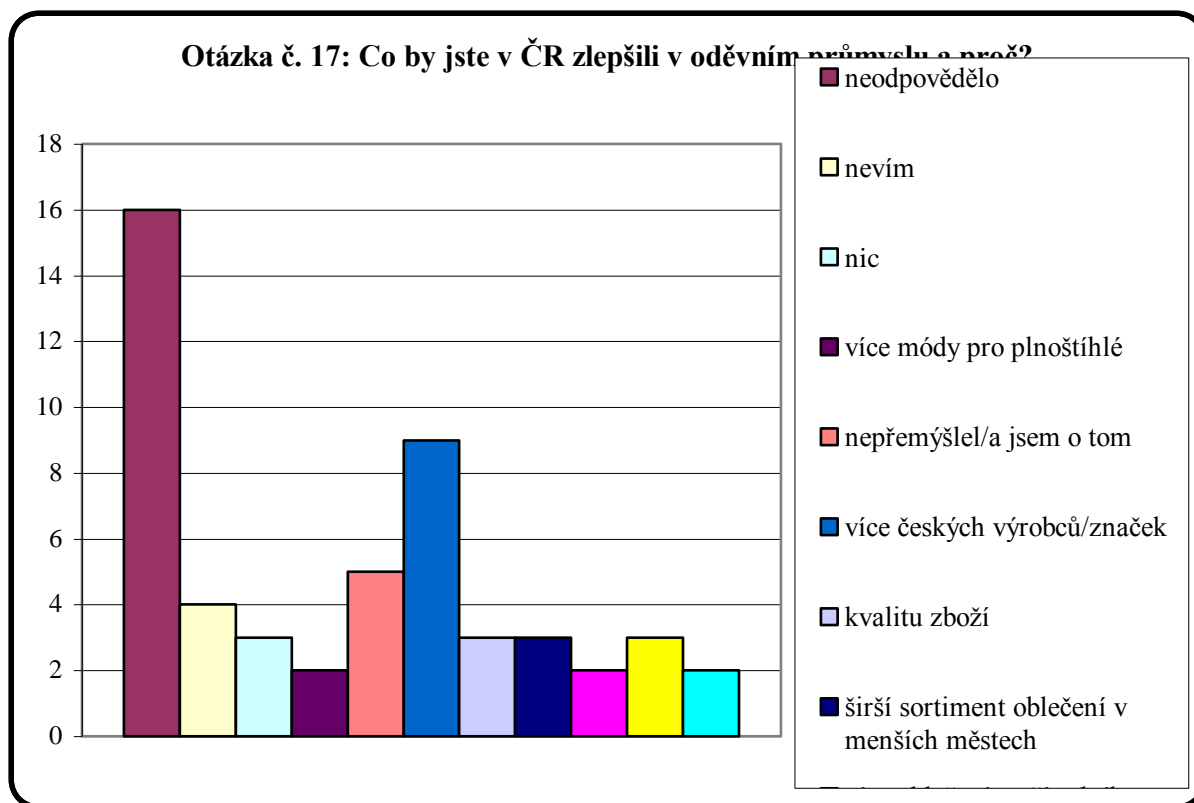
Obuv také patřila mezi nejvíce postrádanou módu. Na tuto otázku odpovědělo 46 dotázaných respondentů. Z toho 6 respondentů o žádném oděvu, který by nemohli sehnat neví.

Tabulka 12: Otázka č. 16: Jaké oblečení je nejhůře sehnatelné a proč?

Oděv	Důvod špatné dostupnosti
Kalhoty / džíny	Délka, střih, materiál, nízký sed.
Kabát	Pas, boky, ramena, střih.
Zimní bunda	Špatný střih-nevyhovuje sezení na vozíku.
Podprsenka	Tlak ramínek, střih.
Plavky	Speciální střih (zakrytí jizvy).
Společenské kalhoty a sako	Střih, materiál

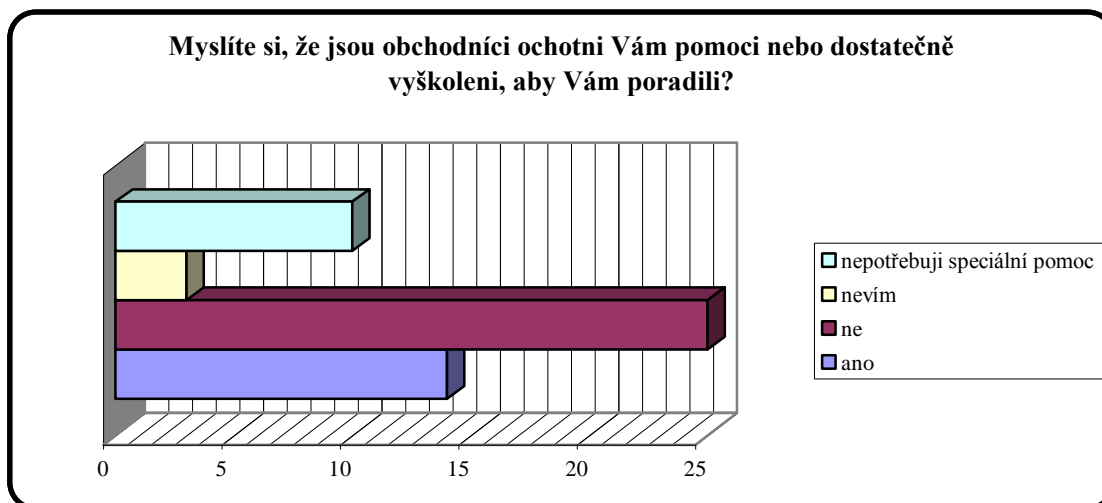
Poslední povinná otázka se dotazovala respondentů, zda by něco zlepšili v oděvním průmyslu a proč. Na tuto otázku odpovědělo 36 respondentů, z toho 9 dotázaných by

chtělo více českých značek. U ostatních zodpovězených odpovědí bylo např. kvalita zboží, širší sortiment oblečení v menších městech, profesionalita služeb pro zákazníky s tělesným postižením a oblečení z přírodních materiálů. Ostatní uvedené odpovědi jsou uvedeny v grafu.

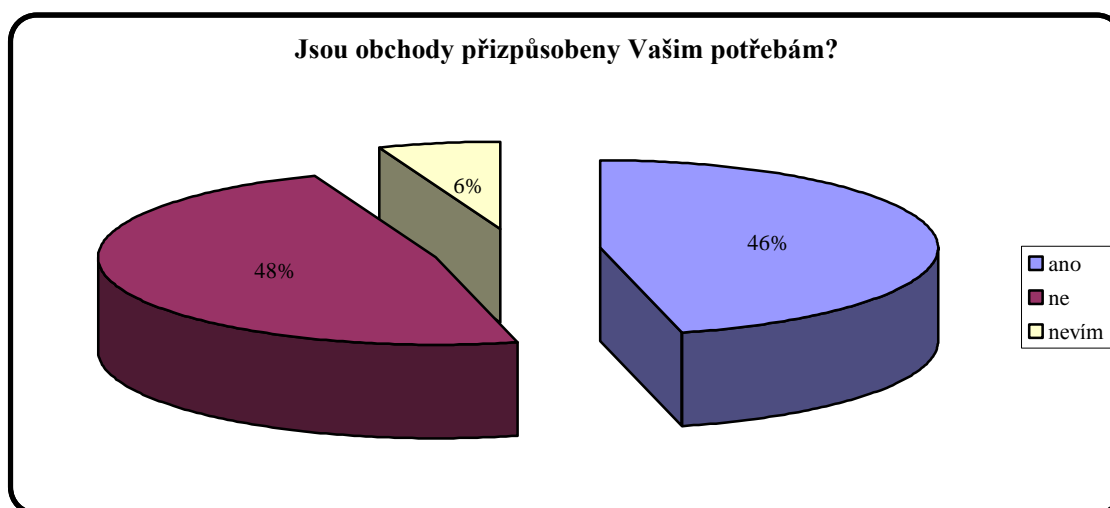

Graf 17: Znázornění změny v oděvním průmyslu v ČR

Poslední dvě otázky byly doplňkové a jejich grafy znázorňují názory dotázaných respondentů na ochotu obchodních asistentů a zda jsou obchody přizpůsobeny jejich požadavkům. Většina respondentů odpověděla, že nejsou spokojeni s vyškolením personálu. U poslední otázky odpovědělo 6% dotázaných, že neví zda jsou obchody dostatečně přizpůsobeny. 46% respondentů je spokojeno a 48% dotázaných respondentů odpovědělo, že jsou nespokojeni. K této odpovědi bylo možné uvést nedostatky, které obchody mají. Mezi nejčastějšími připomínkami byli špatná přehlednost a dostupnost mezi regály, úzké uličky, ve zkušebních kabinkách je málo prostoru a chybí židle, úložné prostory pro osobní věci, bezbariérový přístup, odpočinkové místo.

Graf 18: Znázornění názoru, zda jsou asistenti v prodejnách profesionální

Graf 19: Znázornění názoru, zda jsou obchody přizpůsobeny potřebám respondentů

5.5 Nabídka a dostupnost trhu

Jeden z největších problémů osob s handicapem je nabídka a dostupnost trhu s odíváním a obuví. Nabídka trhu bývá dostačující, někdy až přemrštěná, ovšem ne pro osoby s postižením.

Byly zjišťovány informace o specializovaných obchodech s odíváním a obuví pro tělesně postižené. K tomu bylo použito sekundárních zdrojů, např. internetu, kde pátrání nebylo úspěšné. Až organizace pro vozíčkáře, poskytla informace o jejich webu, na kterém bylo nalezeno několik firem. Nebylo jich mnoho a pouze jedna se zabývá odíváním a to jen vozíčkářů. I tak se jedná řádově o cca 6 možných modelů, pro zimní a letní období. Více firem se zabývá ortopedickými pomůckami, jako jsou náhrady končetin. Co se týče obuvi je to podobné jako s odíváním.

Dále byla snaha o získání informací přímo od handicapovaných lidí. Ovšem překvapující bylo, že většina o žádném specializovaném obchodě, či firmě neví. Ještě větším zjištěním bylo, že se o to ani nezajímají. Jak je zřetelné z dotazníkového šetření u otázky č.13 „Víte o nějaké firmě, která se zabývá o módou nebo obuv pro tělesně postižené?“ a otázky č.14 „Měli by jste zájem o specializovaný obchod s oblečením na míru?“

Co se týče dostupnosti trhu, je to pro lidi s handicapem dosti obtížné. Dostávat se do obchodů, kde není bezbariérový přístup, ale i přecházení z jednoho obchodu do druhého. Tento problém je v poslední době vyřešen obchodními domy. Ovšem i tam nalezneme problém např. s kabinkami, které nejsou vybudovány ani vybaveny pro vozíčkáře či jinak handicapované lidi. I tyto informace byly zjištěny z dotazníkového šetření z posledních dvou otázek. Respondenti nejvíce uváděli problém s místem mezi uličkami, nedostatek odkládacího prostoru v kabinkách a taktéž žádné židličky. Tyto problémy jsme si vyzkoušeli na vlastní kůži při návštěvě obchodu, kde jsme se sestrou sháněli kalhoty. Nebylo si kde sednout a tak jsme byli nuceni požádat obsluhu o nějakou židli. I toto byl problém a nakonec jsme dostali pouze stoličku na kolečkách, což není zrovna ideální pro tělesně postiženého člověka.

Níže je uveden jediný zjištěný obchod, který se zabývá módou pro tělesně postižené.

5.5.1 Specializovaný obchod pro tělesně postižené

Adaptia je internetový obchod pro vozíčkáře a vozíčkářky s českými oděvy na www stránkách <http://www.adaptia.cz/>.

Obrázek 10: Logo Adaptia [12]

Společnost ADAPTIA móda s.r.o. oficiálně vznikla v polovině roku 2011 jako výsledek projektu zabývajícího se myšlenkou nabízet specifické oděvy pro vozíčkáře [12].

Hlavní nabídkou jsou kalhoty se speciálně upraveným zadním dílem, tak aby při sezení na vozíku byla záda chráněna před chladem a zákazníci se cítili pohodlně. Modely jsou navrhovány podle současných módních trendů, a oblečení ADAPTIA tak splňuje požadavky nejen na pohodlí, ale také na módnost a současný životní styl, které jsou pro vozíčkáře stejně důležité, jako pro každého jiného aktivního člověka. Móda je rozdělena jak pro muže, tak pro ženy. V nabídce mají také doplňky na vozík a módu pro nejmenší. Tyto věci jsou sériová výroba. Společnost však jako novinku začala nabízet výrobu kalhot na zakázku. Materiály používají s dostatečnou gramáží, aby odolávaly vyšším potřebám na údržbu jako např. praní, vyšší namáhání při oblékání atd. [12].

6 NÁVRH SPECIÁLNÍHO ODĚVU

6.1 Problémové partie oděvu a jejich řešení

Požadavky na výběr oděvu jsou různé. Tento výběr vznikl z dotazníkového šetření, kde byly získány informace o nevyhovujících oděvech. Zaměřila jsem se na dva nejvíce problémové, a tím jsou na prvním místě kalhoty či džíny a na druhém místě bunda nebo kabát. V mém případě jsem se zaměřila na výběr oděvu k osobnosti jedince a druhu postižení. Druhem postižení je DMO, které je jedno z nejrozsáhlejších postižení v ČR a jako osobnost jsem si vybrala Miroslavu, o které je napsáno více v kapitole 3.1 Jedinec s postižením. Jak je vidět na obrázku 11, postava je v bederní části zad velmi prohnutá. Z tohoto handicapu, vyplývají i ostatní problémy s výběrem oděvů.

Obrázek 11: Prohnutá záda

6.1.1 Kalhoty

Z dotazníkového šetření vyšlo, že nejvíce nevyhovujícím oděvem jsou kalhoty. Mezi hlavní problémy patří nízký sed, úzké nohavice a nevhodný materiál.

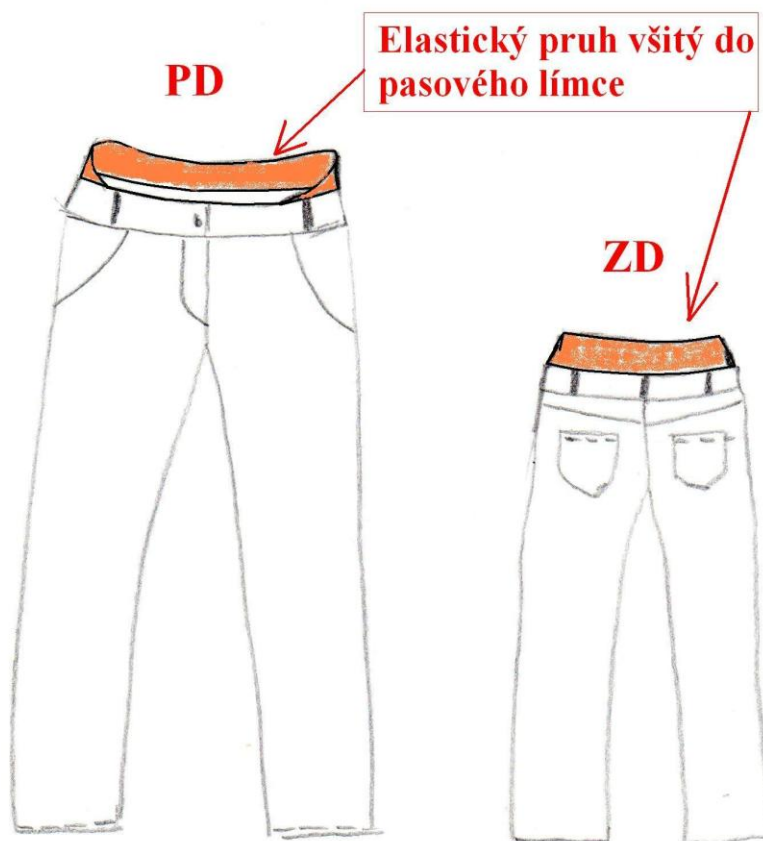
1. **Nízký sed** - tento momentálně módní střih je sice slušivý, pro tělesně postiženého člověka však zcela nevyhovující. Nejenže se nachladí zádové a ostatní části těla, ale také je to velice nepohodlné. Jak je vidět na obrázku 12, kalhoty nezakrývají důležité partie těla a odstávají.

Řešení – při řešení tohoto problému jsem se inspirovala v těhotenské módě, kde je do pasového límce všitý elastický pruh. V tomto případě by měl však jinou funkci. Pro těhotné ženy má smysl zakrytí a chránění břicha. V našem případě elastický pruh na předním díle slouží pouze k dekorativním účelům a do zadního dílu se postupně zvyšuje. Přiléhá k tělu a zakrývá tak bederní část zad.

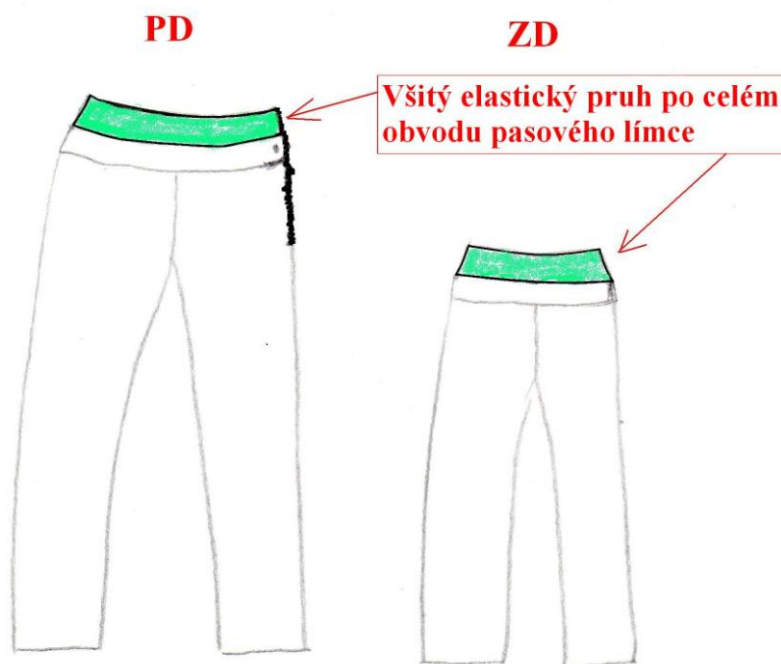
Pro lepší manipulaci a oblékání může být zip daný do bočního švu. Takto je elastický pruh po celém obvodu stejně vysoký a krásně přilehne k tělu. Pro úplné pohodlí by nemuseli mít kalhoty rozepínání žádné, to by byl však problém při oblékání.

Obrázek 12: Nízký sed

Obrázek 13: Kalhoty s elastickým pruhem

Obrázek 14: Kalhoty s elastickým pruhem po celém obvodu pasového límce

2. **Úzké nohavice** - největší handicap má Miroslava na dolní končetiny. Jejich ohýbání není snadné a tak oblékání je dosti obtížné. S tím souvisí šířka nohavic. Jak vidíme na obrázku 13 a 14. K obléknutí do druhé nohavice je potřeba značné obratnosti a trpělivosti. Bez možnosti k sezení je to zcela nemožné.

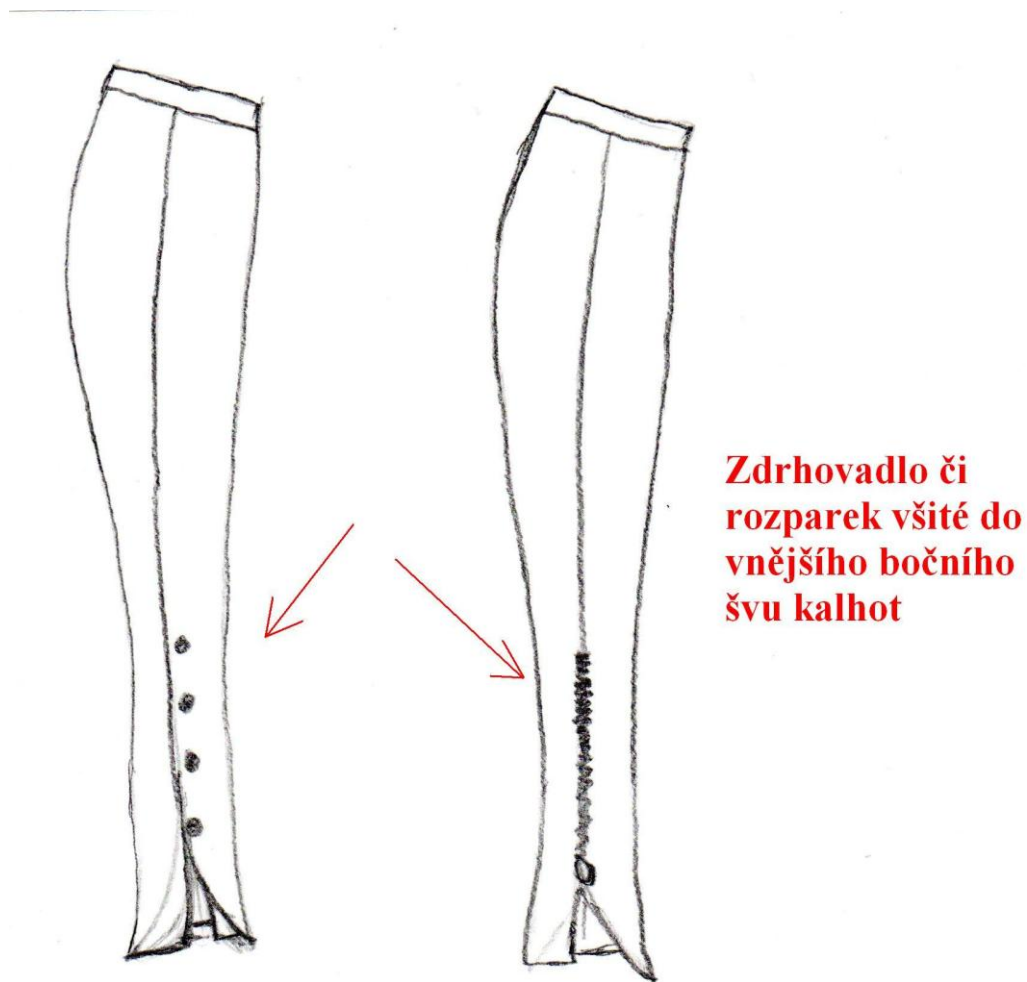
Řešení – v tomto případě by byl nejvhodnější jiný střih. Ideálním střihem nohavic by byly taktéž „roury“, ale širší. Příliš široké nohavice nebo do zvonu by už ale vhodné nebyly. Řešení vidím ve zdrhovadle, které bude všité buďto z obou stran nohavic vnitřní i vnější nebo pouze z vnější strany. Délka zdrhovadla by měla být nejdále volena ke kolenům. Při oblékání budou strany rozepnuty a tím bude zaručena lepší manipulace. Zároveň budou tvořit módní doplněk. Pokud by nevyhovovaly z důvodů otlaku nebo jiného nedostatku mohou se nahradit druky či suchými zipy.

Obrázek 15: Úzké kalhoty

Obrázek 16: Nevhodný střih pro oblékání

Obrázek 17: Ukázka všití zdrhovadla, druků

- 3. Materiál** – materiál je velmi důležitý při výběru kalhot. Hlavními znaky, které přispívají ke správnému výběru, je cítit se dobře, aby to nikde netlačilo, pohodlí a samozřejmě lehké oblékání. První kritérium mohou splnit materiály jako bavlna, bavlněný popelín a len. Důležitou součástí je elastan.

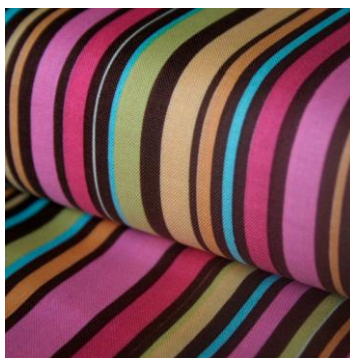
Elastan – je syntetické vlákno, které zvyšuje pružnost materiálu. Má schopnost se roztáhnout a vrátit se nazpět do původního stavu. Dodává oděvu pohodlí a volnost. Byl vyvinut v roce 1959 americkou firmou DuPont. Nejznámější obchodní značkou tohoto vlákna je Lycra, původně DuPont, dnes jí vlastní firma Invista. Elastomerické vlákno je důležitou součástí každého pružného materiálu [15].

Bavlna – je keřovitá rostlina z Indie. Po odkvětu se tvoří tobolka, ve které jsou semena (přibližně 7) a z každého vyrůstá velké množství vláken. Když je tobolka plná, praskne a vlákna se dostanou ven.

Bavlna má jemný omak, dobrou pevnost v tahu a oděru. Výrobky mají schopnost sát velké množství vlhkosti, například potu. Bavlna je také částečně hřejivá [17].

Obrázek 18: Bavlník [16]

Obrázek 19: Pruhovaná látka, 100%bavlna [14]

6.1.2 Kabát / bunda

Mezi druhým nejvíce nevyhovujícím oděvem vybírali respondenti kabát nebo bundu. Část respondentů řešila problém při sezení na vozíku. Hlavním problémem je délka, která je většinou krátká a při sezení na vozíku nezakrývá dostatečně zadové partie těla. V našem případě jsme se zabývali hlavně problémem s rukávy.

Mirolavy neodlučitelnou součástí jsou berle, které jí pomáhají při chůzi. Jak je vidět na obrázku č. 19 berle jsou přizpůsobeny k tomu, aby mohla bez problémů manipulovat

s věcmi např. při placení, otevření dveří atd. bez toho, aniž by musela berli někam opřít nebo ji držet v druhé ruce. Toto je pro ni velice přínosné, avšak ve výběru oděvu to přináší větší či menší problém. Na dalším obrázku vidíme nevyhovující střih rukávu, který brání rychlému a snadnému nasazení berlí bez toho, aby si musela pomoci druhou rukou. Tento problém musíme řešit hlavně u zimní bundy. U letních kabátků nebo lehčích bundiček to není tak náročné, ale stále to není ono. Proto jsem navrhla 3 řešení problému.

Řešení :

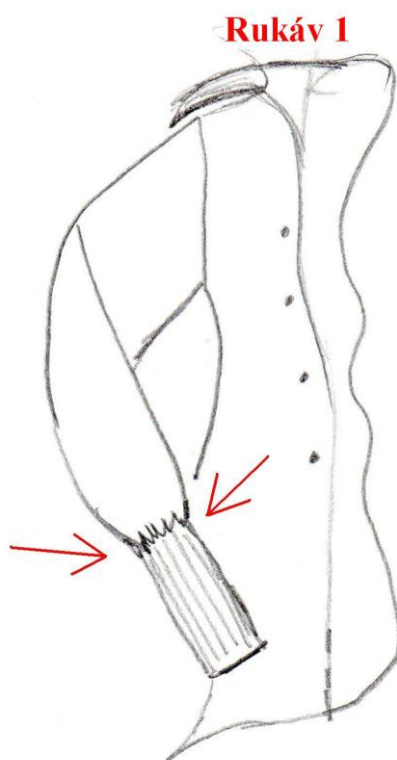
1. U zimních bund je řešením úplet, který bude všitý přímo na rukáv. Ano, je pravda že většina zimních bund to tak má, ale ne tak jak my potřebujeme. Úplet musí být přišitý přímo na rukáv bez toho, aby se tvořili nějaké záhyby či byl úplet přehnutý. Délka úpletu by měla být minimálně 10 cm.
2. U slabších kabátků a bundiček se dá tento problém vyřešit všitím šňůrek do dvou míst na rukávu a to, až na konec a přibližně do poloviny délky mezi manžetou (koncem rukávu) a loktem. Tyto šňůrky by se daly zatáhnout a tím zúžit rukáv na požadovanou šířku, která by vyhovovala průchodu v prostoru berle. V konečné fázi by se šňůrky povolily nebo nechaly podle požadavků dotyčné osoby.
3. Jiným řešením u letních kabátků může být taktéž všití šňůrky, tentokrát všité do vnějšího švu rukávu. Délka by měla být minimálně do poloviny části mezi koncem rukávu a loktem. Tyto šňůrky zatažením vytvoří zkrácení rukávu na vnější straně a tím dojde k zúžení. Tato metoda je velice zajímavá a dodává modelu šmrnc. Šňůrky by se daly nahradit druky nebo suchými zipy pro lepší manipulaci. Tato metoda by spočívala v překladu rukávu.

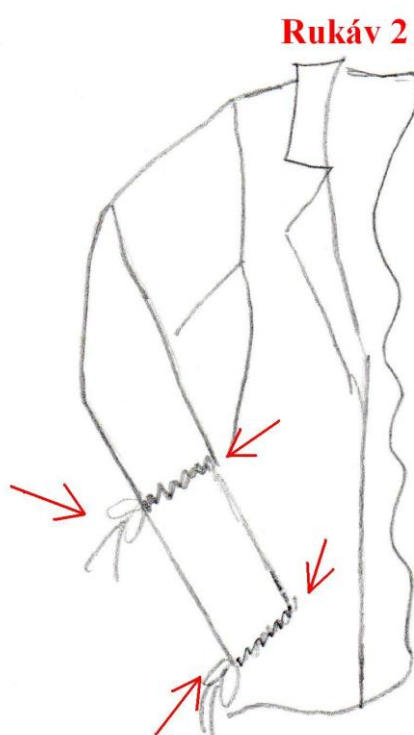
Obrázek 21: Nevhodný rukáv

Obrázek 20: Berle

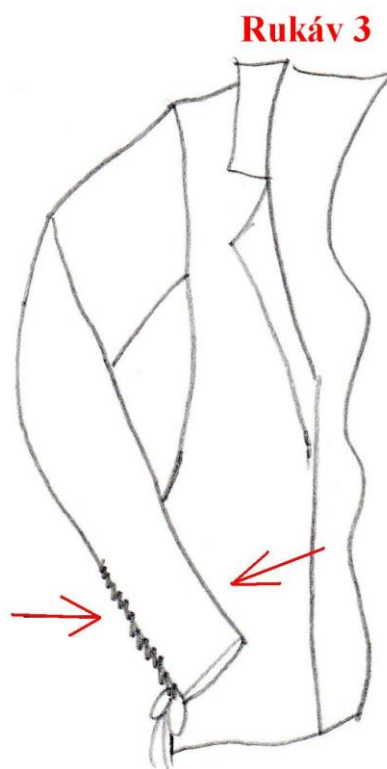

Obrázek 22: Rukáv, varianta 1

Obrázek 23: Rukáv, varianta 2

Obrázek 24: Rukáv, varianta 3

7 DISKUSE

Z provedeného šetření vyplynulo, že polovině odpovídajících respondentů byla diagnostikována dětská mozková obrna. Tato nemoc se většinou projevuje postižením dolních končetin a je zapotřebí berlí či vozíku. Což se také potvrdilo otázkou č. 4. „Jaký máte handicap, do závorky napište název Vaší nemoci.“ Kde 43% dotázaných má handicap na dolní končetiny a k tomu 26% musí používat berle či vozík. Překvapující bylo, že 13 respondentů bydlí v Brně, což je o 5 respondentů více než v Praze. Toto zjištění vede k domněnce, že v Brně se tělesně postiženým lidem žije lépe?

Vyhodnocení hypotéz:

Hypotéza č. 1 jestli se handicapovaní lidé zajímají o módu. Z výzkumu vyplynulo podloženými otázkami č. 5. a 6. Z grafu č. 6 a otázky: „Zajímáte se módu?“ vyplývá, že 27 respondentů (52%) se o módu zajímá částečně, 16 respondentů (31%) se o módu zajímá a 9 respondentů (17%) se o módu nezajímá. Z grafu č. 7 jsme se dozvěděli bližší informace o pohlaví a věku respondentů týkající se zájmu o módu. Je vidět, že o módu se samozřejmě více zajímají ženy, nejvíce ve věku 26 až 30 let. U mužů je to relativně ve všech věkových kategoriích stejné.

K hypotéze č. 1 úzce souvisí i graf č. 8 a otázka: „Jak často chodíte nakupovat oblečení?“, 20 respondentů odpovědělo, že nakupují náhodně, nebo když něco potřebují, 1x až 2x měsíčně chodí nakupovat 7 respondentů, 3 respondenti nechodí často nakupovat oblečení a poslední 2 dotázaní se chodí koukat, ale většinou si nic nekoupí.

S těmito výsledky nemůžeme hypotézu č. 1 zcela potvrdit, rozhodně ne však vyvrátit. V celkovém zhodnocení se můžeme přiklonit k potvrzení této hypotézy.

Hypotéza č. 2, že v ČR není dostačující výběr oblečení, které vyhovuje speciálním potřebám tělesně postižených osob vyšly výsledky z otázek 8, 12, 13 a průzkumu trhu, který je popsán výše v kapitole 5.5 Nabídka a dostupnost trhu.

Otázka č. 8 se zabývala výběrem oblečení ve městech respondentů, kde 18 dotázaných (35%) je s výběrem spokojena, 26 respondentů (50%) spokojena není a 8 respondentů (15%) neví. V další otázce „Myslíte si, že na českém trhu je dostatek kvalitního zboží, které vyhovuje Vaším požadavkům?“, která je znázorněna grafem č. 14 vyšla tato data: 18 respondentů si není jistá, zda je trh dostatečně vybaven kvalitním zbožím se speciálními požadavky, 14 respondentů si myslí, že ano a 20 respondentů, že ne. Z této otázky vyplynulo, že většina dotazovaných respondentů není spokojena s nabídkou trhu. U další

otázky „Víte o nějaké firmě, která se zabývá o módu nebo obuv pro tělesně postižené?“ napomáhající potvrdit či vyvrátit danou hypotézu nám pomohl graf č. 15. Bylo překvapující to, že 10 respondentů (19%) vůbec neodpověděla, 16 respondentů (31%) se o to nezajímá, 20 respondentů (38%) o žádné firmě neví a pouhý 6 respondentů (12%) zná firmu, která se zabývá oděvem pro tělesně postižené.

Na základě dotazníkového šetření a průzkumu trhu je hypotéza č. 2 potvrzena.

Hypotéza č.3, že tělesně postižení lidé upřednostňují oděv, který vyhovuje jejich požadavkům v závislosti na jejich handicapu (např.volnost, pohodlnost atd.) jsme získali výsledky z otázek č. 7 a 15. Z grafu č. 9 a otázky „Jaký styl oblékání Vám vyhovuje?“, kde bylo možno vybrat více odpovědí zvolili respondenti tyto odpovědi. Mezi nejvíce vybírané styly patřil pohodlný styl, který zvolilo 32 respondentů, 24 respondentů si vybralo sportovní styl, 22 respondentů elegantní styl, 5 dotázaných si vybírá mezi značkovým oblečením, 4 respondenti se řídí podle módních trendů a 8 respondentů vybralo odpověď „Co si mohu dovolit koupit.“ Z těchto odpovědí je patrné, že se respondenti chtějí cítit pohodlně, ale zároveň být elegantní. Druhá otázka „Která z uvedených vlastností je pro Vás nejdůležitější?“, znázornil graf č. 17 a mezi nejvíce vybírané vlastnosti byla volnost, která byla zvolena 35 respondenty, 24 respondentů zvolilo prodyšnost, 18 respondentů zvolilo tepelnou složku a 10 respondentů savost. V ostatních vlastních odpovědích, byly vlastnosti jako kvalita materiálu, vzhled, estetika, pružnost a střih.

U této hypotézy se můžeme pozastavit u otázky č. 14 „Měli by jste zájem o specializovaný obchod s oblečením na míru ?“ Pokud by respondenti měli o obchod zájem, měli možnost odpovědět, proč by to pro ně bylo zajímavé. Tuto možnost vybralo 19 respondentů (38%), 17 respondentů o specializovaný obchod nemá zájem (33%), 15 respondentů neví (29%) a 1 respondent (2%) neodpověděl. Respondenti, by si přáli specializovaný obchod hlavně proto, že by mohli navrhnout oděv podle vlastních představ a střih by byl přesně podle jejich proporcí. Další výhodou by byla kvalita materiálu, zpracování a také osobní přístup. Jako nevýhodu respondenti uváděli vysokou cenu.

Na základě výsledků z dotazníkového šetření je hypotéza č. 3 také potvrzena.

Důležitým faktorem, který hrál roli při výběru oděvu byla finanční stránka. Kdy 30 respondentů by byla ochotna utratit za oděv do 1.000 Kč a 10 respondentů pouhých maximálně 500 Kč. Dalších 6 respondentů je schopna utratit mezi 2.000 až 3.000 Kč, 5

respondentů utratí 1.000 Kč až 2.000 Kč a jeden člověk je ochoten měsíčně utratit více než 3.000 Kč. Důležitým zjištěním pro tuto bakalářskou práci byla otázka č. 16 „Jaké oblečení je pro Vás nejhůře sehnatelné a proč?“ Nejvíce problémovým oděvem pro dotázané respondenty jsou kalhoty nebo džíny z důvodu střihu, nízkého sedu a špatného materiálu. Dalším problémovým oděvem je kabát nebo zimní bunda u které je problémem střih. Překvapujícím nedostatkem byla obuv, která není oděvem ale velice důležitým prvkem pro handicapované. Ostatní oblečení, které není dostupné na Českém trhu naleznete v tabulce č. 12. Zajímavým zjištěním byl fakt, že by respondenti uvítali na Českém trhu více oblečení od Českých výrobců. Tyto informace jsou uváděna v grafu č. 18.

8 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je věnována postoji handicapovaných lidí k módě a dostupnosti oděvů na Českém trhu. Móda je pro tělesně postižené stejně důležitá jako pro zdravé lidi. Z dotazníkového šetření se však ukázalo, že oděvní průmysl není dostatečný. Spíše se zaměřuje na sériovou výrobu pro průměrného člověka. Z výsledků jsem navrhla řešení problémových partií pro oděvy, které jsou nejvíce nedostatkovým zbožím pro tělesně postižené. Cíle této bakalářské práce byly zaměřeny na tělesně postižené lidi s dětskou mozkovou obrnou. Jejich náhled a názor na dnešní stav trhu s módou. Výsledky, které byly z tohoto šetření získány měly potvrdit nebo vyvrátit dané hypotézy a navrhnout řešení pro nevhodné partie oděvů. Těchto cílů bylo úspěšně dosaženo.

Hypotéza č. 1 jestli se handicapovaní zajímají o módu, pomohl hlavně graf č. 6 a otázka: „Zajímáte se o módu?“ kde jsme dostaly výsledky takové, že se respondenti spíše o módu zajímají. Nelze však 100% potvrdit hypotézu. Jde spíše o individualitu každého člověka. Hypotéza č. 2, že v ČR není dostačující výběr oblečení, které vyhovuje speciálním požadavkům tělesně postižených osob vyšly nejdůležitější výsledky z průzkumu nabídky a dostupnosti trhu, kde se hypotéza potvrdila. Ostatní výsledky, které potvrdily tuto hypotézu byly získány z otázek č. 8, 12 a 13 v dotazníku. Poslední hypotéza č. 3, zda tělesně postižení lidé upřednostňují oděv, který vyhovuje jejich požadavkům v závislosti na jejich handicapu vyšly výsledky, kde respondenti nejvíce udávali oblíbenost oděvů v pohodlném a sportovním stylu a dále vlastnosti oděvu, jako volnost a prodyšnost. Tím se tato hypotéza také potvrdila.

Závěrem bych chtěla říci, že doufám, že pokud tyto informace budou rozeslány dále, budou přínosné pro další rozvoj jedinců a firem, kteří se budou zabývat touto problematikou.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozdělení oborů speciální pedagogiky podle druhů postižení klientů [1]	13
Tabulka 2: Rozdělení podle celkové pohyblivosti [2]	14
Tabulka 3: Slovo handicap [4]	15
Tabulka 4: Klasifikace vad a poruch [1], [3]	16
Tabulka 5: Zastoupení jednotlivých druhů postižení v ČR za rok 1992 [1]	17
Tabulka 6: Základní identifikace osob se zdravotním postižením [8]	17
Tabulka 7: Zastoupení jednotlivých druhů postižení v ČR za rok 2007 [8]	18
Tabulka 8: Klasifikace zrakových vad a poruch podle různých kritérií [1]	19
Tabulka 9: Klasifikace sluchového postižení podle různých kritérií [1]	20
Tabulka 10: Klasifikace tělesných postižení a zdravotních oslabení [1]	22
Tabulka 11: Bydliště respondentů	29
Tabulka 12: Otázka č. 16: Jaké oblečení je nejhůře sehnatelné a proč?	36

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vozíčkář [5]	14
Obrázek 2: Sportovní aktivity [5]	15
Obrázek 3: Interakce faktorů podle IFC [1]	16
Obrázek 4: Volný čas [5]	21
Obrázek 5: Míra [5]	23
Obrázek 6: Miroslava	24
Obrázek 7: Mikrovlákná [11]	26
Obrázek 8: Dutá vlákna [11]	26
Obrázek 9: Peří [11]	26
Obrázek 10: Logo Adaptia [12]	40
Obrázek 11: Prohnutá záda	42
Obrázek 12: Nízký sed	42
Obrázek 13: Kalhoty s elastickým pruhem	42
Obrázek 14: Kalhoty s elastickým pruhem po celém obvodu pasového límce	43
Obrázek 15: Úzké kalhoty	45
Obrázek 16: Nevhodný střih pro oblékání	45
Obrázek 17: Ukázka všití zdrhovadla, druků	44
Obrázek 18: Bavlník [16]	46
Obrázek 19: Pružovaná látka, 100% bavlna [14]	45
Obrázek 20: Berle	47
Obrázek 21: Nevhodný rukáv	47
Obrázek 22: Rukáv, varianta 1	47

Obrázek 23: Rukáv, varianta 2	47
Obrázek 24: Rukáv, varianta 3	48

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Znázornění pohlaví respondentů	28
Graf 2: Znázornění věku respondentů	28
Graf 3: Znázornění handicapu dotazovaných respondentů	29
Graf 4: Název nemocí	30
Graf 5: Znázornění zájmu o módu	30
Graf 6: Porovnání zájmu o módu podle věku a pohlaví	31
Graf 7: Znázornění měsíčního nákupu respondentů	31
Graf 8: Znázornění stylu oblékání	32
Graf 9: Jste spokojeni s výběrem oblečení ve Vašem městě?	32
Graf 10: Znázornění dojíždění za koupí oblečení	33
Graf 11: Znázornění nejvhodnějších nákupních míst	33
Graf 12: Znázornění útraty peněz za měsíc	34
Graf 13: Znázornění názoru, zda je na Českém trhu dostatek kvalitního zboží	34
Graf 14: Znázornění firem zabývajících se o módu nebo obuv pro tělesně postižené	35
Graf 15: Znázornění zájmu o specializovaný obchod na míru	35
Graf 16: Znázornění vlastností, které jsou pro respondenty nejdůležitější	36
Graf 17: Znázornění změny v oděvním průmyslu v ČR	37
Graf 18: Znázornění názoru, zda jsou asistenti v prodejnách profesionální	38
Graf 19: Znázornění názoru, zda jsou obchody přizpůsobeny potřebám respondentů	38

ZDROJE

- [1] - SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika: prevence a diagnostika, terapie a poradenství, vzdělávání osob s různým postižením, člověk s handicapem a společnost*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, 160 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-802-4717-333.
- [2] Sociální práce s tělesně postiženými. In: [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://socpracky.wz.cz/dokumenty/sbz/sbz-prakt/p09.doc>
- [3] FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-807-3870-140.
- [4] BUŘVALOVÁ, Denisa a Eva REITMAYEROVÁ. *Tělesně postižený* [online]. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007, 24 s. [cit. 2012-01-02]. ISBN 978-80-86991-21-4 (BROŽ.).
Dostupné z : www.viod.cz/editor/assets/download/postizeny.pdf
- [5] ULRYCHOVÁ, Mgr. Ladislava. *Tělesné postižení: Psychologická problematika tělesně postižených*. "Tento výukový materiál vznikl za přispění Evropské unie, státního rozpočtu ČR a Středočeského kraje. 2010. Dostupné z: http://www.szsmb.cz/admin/upload/sekce_materialy/T%C4%Blesn%C3%A9_posti%C5%BEEen%C3%AD.pdf
- [6] CHYTKOVÁ, Bc. Božena. *Kvalita života osob s tělesným postižením v ÚSP pro TPM Kociánka* [online]. Brno, 2007 [cit. 2012-01-03]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/84441/pdf_m/Diplomova_prace.pdf. Diplomová práce. Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Dana Zámečníková, PhD.
- [7] KRAUS, Josef. *Dětská mozková obrna*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, c2005, 344 s. ISBN 80-247-1018-8.
- [8] KALNICKÁ, Mgr. Vladimíra a VOTINSKÝ, Odbor statistik rozvoje společnosti ČSÚ ve spolupráci s ÚZIS. *Výsledky šetření o zdravotně postižených osobách v České republice za rok 2007* [online]. Praha, 30.dubna 2008 [cit. 2012-03-07]. ISBN 978-80-250-1678-7.
Dostupné z: http://www.nrzp.cz/dokumenty/Vybrane_statisticke_udaje_OZP_2007.pdf.

- [9] Móda. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%B3da>
- [10] HES, Luboš a Petr SLUKA. *Úvod do komfortu textilií*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita, 2005. ISBN 80-7083-926-0.
- [11] *Oděvní komfort* [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: pakostova.pellican.cz/clanky/komfort.doc
- [12] SPOLEČNOST ADAPTIA S.R.O. *ADAPTIA: Móda, která sedí* [online]. 2011 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.adaptia.cz/>
- [13] OBČANSKÉ ZDRUŽENÍ. *Český sirotek* [online]. 2001 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.cesksirotek.cz/pp.htm#rom>
- [14] Proužky Cha Cha Stripes Watermelon. *Bavlněný sen* [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.bavlnenysen.cz/bavlnenysen-cz/eshop/3-1-Latky-podle-vzoru/6-2-Pruhy-a-prouzky/5/429-prouzky-Cha-Cha-Stripes-Watermelon>
- [15] Elastan, Lycra nebo Spandex?. *Aptega* [online]. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.aptega.cz/poradna/clanky/elastan-lycra-nebo-spandex/>
- [16] Bavlna. *Myslivecké - zboží.cz* [online]. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.myslivecke-zbozi.cz/doprirody/7-Pouzite-materialy/3-Bavlna>
- [17] STANĚK, Jaroslav. *Textilní zbožíznalství: vlákenné suroviny, příze, nitě*. Vyd. 2. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006, 114 s. ISBN 80-737-2147-3.

9 PŘÍLOHA

Dotazník

Vztah zdravotně postižených lidí v ČR k módě (oděvy + obuv)

Jsem studentkou Textilní fakulty na Technické univerzitě v Liberci a momentálně na mateřské dovolené. Vyplněním tohoto dotazníku mi pomůžete s vypracováním bakalářské práce. Na přípravě jsem již strávila a jistě ještě strávím hodně času, a proto bych Vás ráda požádala o 10 min. Vašeho času k vyplnění a tím vyjádření Vašich požadavků k módě.

Cílem tohoto projektu, je zjistit, kolik z Vás se zajímá o módu a jestli vůbec máte možnost v dosavadní nabídce trhu nalézt to, co se Vám líbí a co potřebujete. Organizací a firem, které by se zabývali Vašim potřebám, je velice málo. Na tuto problematiku mne navedla moje sestra, která se narodila s Dětskou mozkovou obrnou a tak vím, jaké jsou občas problémy sehnat oblečení či obuv tak, aby dokonale padla a nebyli to např. tepláky. I Vy máte právo vypadat krásně a být IN.

Je to hlavně o Vás a já doufám, že Vám to i pomůže příště, až si budete chtít pořídit něco nového do svého šatníku. Že bude více módních firem, které se budou touto problematikou zabývat.

Pokud by Vás napadla jiná odpověď než mám uvedenou, neváhejte ji napsat do kolonky vedle. Nebo pro případné připomínky je určena kolonka dole pod dotazníkem.

Děkuji

1) Pohlaví ?

☐ MUŽ	☐ ŽENA
------------------------------	-------------------------------

2) Věk ?

☐ 15 - 20	☐ 21 - 25	☐ 26 - 30	☐ 31 - 40	☐ 41 - a více
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------

3) Bydliště (město)

_____
----

4) Jaký máte handicap ? Do závorky napište název Vaší nemoci (_____)

☐ Tělesné na dolní končetiny
☐ Tělesné na horní končetiny
☐ Musíte používat vozík, berle
☐ Neslyšící
☐ Nevidomý
☐ Jiné – jaké? _____

5) Zajímáte se o módu ?

☐ ANO   ☐ NE   ☐ ČÁSTEČNĚ

6) Jak často chodíte nakupovat oblečení ?

- ☐ 1x až 2x Měsíčně
- ☐ Náhodně
- ☐ Pouze když něco potřebuji
- ☐ Chodím se koukat, ale většinou si nic nekoupím.
- ☐ Nechodím často nakupovat oblečení
- ☐ Jiná odpověď

7) Jaký styl oblékání Vám vyhovuje/máte raději ?

☐ SPORTOVNÍ   ☐ ELEGANTNÍ   ☐ PODLE MÓDNÍCH TRENDŮ   ☐ POHODLNÝ STYL

☐ ZNAČKOVÉ OBLEČENÍ   ☐ CO SI MOHU DOVOLIT KOUPIT   ☐ ŽÁDNÝ

8) Jste spokojeni s výběrem oblečení ve Vašem městě?

☐ ANO   ☐ NE   ☐ NEVÍM

9) Pokud za koupí dojíždíte, jak daleko to je?

☐ 0 – 20 km   ☐ 20 - 50 km   ☐ 50 – 100 km

10) Které z uvedených nákupních míst jsou pro Vás nejideálnější ?

☐ MALOOBCHOD   ☐ OBCHODNÍ CENTRUM   ☐ INTERNETOVÝ OBCHOD   ☐ JINÉ(Jaké?)

(_____)

11) Kolik peněz jste ochotni (měsíčně) vydat za nákup oblečení ?

☐ 500Kč – i méně   ☐ do 1.000Kč   ☐ 1.000 Kč až 2.000 Kč   ☐ 2.000 Kč až 3.000 Kč   ☐ více než 3.000 Kč

12) Myslíte si, že na Českém trhu je dostatek kvalitního zboží, které vyhovuje Vaším požadavkům?

☐ ANO   ☐ NE   ☐ NEJSEM SI JIST

13) Víte o nějaké firmě, která se zabývá o módu nebo obuv pro tělesně postižené?

☐ ANO   ☐ NE   ☐ Nezajímám se o to

14) Měli by jste zájem o specializovaný obchod s oblečením na míru ?

☐ NE   ☐ NEVÍM   ☐ ANO (proč by to pro vás bylo zajímavé? _____)

15) Která z uvedených vlastností pro oblečení je pro Vás nejdůležitější?
(možnost více odpovědí)

☐ VOLNOST   ☐ PRODYŠNOST   ☐ TEPELNÁ SLOŽKA   ☐ SAVOST   ☐ JINÉ (jaké? _____)

16) Jaké oblečení je pro Vás nejhůře sehnatelné a proč?

17) Co by jste v ČR zlepšili v oděvním průmyslu a proč?

DOPLŇKOVÉ OTÁZKY

* Myslíte si že jsou obchodníci (prodejci) ochotní Vám pomoci v obchodě nebo dostatečně vyškoleni, aby Vám poradili?

☐ ANO   ☐ NE   ☐ NEVÍM   ☐ NEPOTŘEBUJI SPECIÁLNÍ POMOC

* Jsou obchody přizpůsobeny Vaším potřebám? (například – dosáhnete na vysoké police? Dostatek místa proto, aby jste se pohybovali v uličce, v převlékacích kabinkách? atd...)

☐ ANO   ☐ NEVÍM
☐ NE (co by jste změnili? Co vám překáží? _____)

Děkujeme za Vaše odpovědi a za Váš čas.